

1849
1758
91

K L U C Z PROGNOSTYKARSKI

To jest
R Z E T E L N E O B I A S N I E N I E
Słów i Przewisk niewyrozumianych, których

ASTROLOGOWIE

W Kalendarzach i Prognostrykach swoich używają,
A przez to Państwa, Miasta, i Ooby pewne rozumieją.
*Z przydatkiem Słonecznego Wschodu i Zachodu: dla wygody do
kręcenia Zegarów różnych i Praktyki Gospodarskiej, na Mer-
dyanach przeznaczonych Państwo, Królestwo, Xięstwo, i Miasto, a nayprzod,*

KORONY POLSKIEY Y W X. L.

W których na 100. mil i daley, okolicznie oddane miasta, i okolice
Zamożkie, Siewerskie, i Czernihowskie, Xięstwa, także Kurlandzkie
i Inne rzeczy, &c. &c. bez znaczonej różnicy stosować się mo-
gą; każdego dnia na kilka set niemal następujących lat.

S Ł U Z A C Y

Znowu za pozwoleniem Zwierzchności Duchowney,

PRZEDRUKOWANY

w SUPRASŁU

w Drukarni XX. Bazyliańow, Roku Pańskiego 1758.

Balki cztery nachylone, w złotym polu: Xięstwo Raurcutt.
Balki czerwone i żółte, prosto do góry stojące nad któremi Delphin na dół obrócony, z pierścieniem w gębie, Hidrunt.

Balki dwie żółte, albo złote, z trzema czerwonymi Lwami: Duńskie Królestwo.
Balki trzy zielone, niezupełnie podniesione, między iedynastu fercami, w złotym polu: Państwo Groningskie.

Bazant: Państwo Kurlandskie.

Bazantowe pióra: także.

Bawola głowa: *Maslemburg*. Wołoska Ziemia, Juliackie, Klewskie Państwo

Betło złote: Państwo Brandeburskie.

Brama złota Portugallia.

Brama w murze otwarta, nad którą trzy Wieże, Łeczyca.

Brama w murze czarna, nad którą między dwiema Wieżami, Mąż trąbi: Kalisz

Bazan w Białym i czarnym polu: Duńska Ziemia.

Baranek z Chorągwią, z szczy krew w Kielich toczący: Ziemia Wieluńska.

C

Chorągiew żółta, z czarnym Orłem, w modrym polu: Wurtemberg.

Chorągiew czerwona, na niey łaska złota w szarym polu: Woiewództwo Smoleńskie.

D

Droga biała przez pole czerwone: Mała - Polka.

Dwom żółty, w polu modrym: Metz Miasto.

Delphin biały na dół obrócony z pierścieniem w gębie, na czerwonych i żółtych balkach: Hidrunt.

Delphin czerwony, w złotym polu: Delphinatus.

Drzewo zielone, w białym polu, Metz Miasto.

Drzewo zielone, w czerwonym polu: *Berga Op. Zedm. Silva Ducis.*

Drzewo zielone, między dwiema wilkami: Biscaia, Bavaria.

G

Głowa trupia, Państwo Wołoskie. Głowa Jesiotra także.

Głowa Bawolowa: Woiewództwo Kaliskie, Wołoska Ziemia, Juliackie i Klewskie Państwo.

Głowy dwie Królewskie, w białym polu: Arragonia.

Głowy dwie Królewskie w czerwonym polu, Algarbia.

Głowy dwie Lwie, Dalmacya.

Gryf biały w czerwonym polu, Szląsk wyższy, i Woiewództwo Bolkie.

Gryf czerwony, w złotym polu: Państwo Pomorskie.

Gryf czerwony, w białym polu: Państwo Burskie.

Gryf czerwony, w modrym polu: Państwo Brandeburskie.

Gryf żółty, w zielonym polu, Meklemburskie Xięstwo.

Gwoździe trzy, w czerwonym polu, Duńska Holiztyńska Ziemia.

Granat

Granat czerwony, w białym polu: Królestwo Gratińskie i Hiszpańskie.

Gwiazda czarna w polu złotym, Valden.

Gwiazda biała, w czarnym polu: Państwo Haskie.

Gwiazdy trzy żółte, w modrym polu, Austrya,

Gwiazdy trzy, w śnim polu, Państwo Rakuskie.

Geś czerwona w złotym polu, Steinfurt.

Galki trzy czerwone, w złotym polu, Bononia.

Galek dziewiętnaście żółtych, w czerwonym polu, Hrabstwo, Benthei

H

Harfa żółta, w śnim polu: Państwo Angielskie, Irlandskie.

Halabarta biała, z drzewcem złotym, Duńskie, Holiztyńskie Państwo

J

Jabłko rzeźce: Cesarz Chrześcijański, albo Państwo Cesarzkie.

Jabłko rzeźce żółte, w czerwonym polu; Palatinatus Uplandia.

Jagnię znaku białego, i czerwonego, Państwo Duńskie.

Jeleń gniady, żółta Koronę mający, Państwo Kurlandskie.

Jeleń biały na szczy Korona złota, w czerwonym polu Woiewództwo Lubelskie

Jeleń czarny w białym polu, Brunświcka Ziemia, Wolfenbuttel.

Jelenie rogi czarne w złotym polu; Państwo Rakuskie.

Jerzy Święty, Kamieniec Podolski.

Jerzy Święty smoka bijący Kijow.

Jezdziec biały uzbrojony, Korona Polska, Litwa, Moskwa, Duńska Holiztyńska Ziemia.

Jmie IHS, pod promieniami Słonecznymi, Genewa.

K

Kapelusz czarny i żółty: Państwo Salskie.

Kapelusz czerwony, Moguncya.

Kapelusz czerwony i biały: Holiztyńska Ziemia, także Kolno.

Kapelusz żółty na lasce; Szwajcarska Ziemia sprzyjęzona.

Kleynot w czerwonym polu, Państwo Francuskie.

Kociol biały Państwo Kurlandskie, także żelazo do kotła.

Kolumny 4. na średnich dwóch, insze dwie mniejsze; W. X. Litewskie

Krokotyle trzy, Francya zdrązniona.

Koń biały, Brunświcka, Luneburska, Westphalska Ziemia.

Koń biały w czerwonym polu, Polska, Duńska, Holiztyńska, Sawoyka,

Westphalska Ziemia, Kolno.

Koń z uzdą; Portugallia.

Koło białe, w czerwonym polu, Moguncya Miasto, alias Mayntz.

Koło czerwone, w złotym polu, Oluabrugur.

Koło żółte, z osmiu Fattichen, w białym i czerwonym polu; Pieentz.

Kolowrot w białym polu; Klewska Ziemia.

K okol

Kokosz czarniawa, w żółtym polu; Hrabstwo Henckerskie, popolicie też za Saksą Ziemię się rozumie.

Kur znaczy Francuza w bitwie.

Kopnia biała, w żółtym drzewcu: Państwo Duńskie.

Kopie trzy na Krzyż: Zamość Miasto.

Król Koronowany: Województwo Sandomirskie.

Korona w czerwonym polu: Nova Castilia, Mayntz Miasto.

Korona w jednej połowicy pola czerwonego, nad drugą połowicą białego
Hrabstwo Melisa.

Korona nad dwiema Krzyżami w polu czerwonym, Gdańsk.

Korony trzy: Svecia, Colonia, Dania.

Korony trzy w błękitnym polu: Svecia, Dania.

Korona troista: Papież.

Korona sześć, w modrym polu: Królestwo Murcia.

Korona sześć, w czerwonym polu: Eltsacka Ziemia.

Kozioł czarny: Hafsia, Haska Ziemia.

Kozioł Lublin Miasto.

Kasztel biały, z trzema białymi wieżami, w czerwonym polu: Stara Castilia.

Krzyż czarny, w białym polu: Calabria, albo wielka Gracja, Colonia, Biskupstwo Hildesheimskie.

Krzyż czarny, w żółtym polu, Saska, Weymarska Ziemia, Hrabstwo Lippe.

Krzyż dwójsty czarny, w białym polu, Opatstwo Hyrsfeldskie.

Krzyż biały wielki, w czerwonym polu: Duńska, Holztyńska Ziemia.

Krzyż dwa białe z Koroną, w czerwonym polu: Gdańsk.

Krzyż biały w czerwonym polu: Województwo Welyńskie, Savoia, Breda.

Krzyż czerwony, w polu białym, Genewa, Bononia, Tridentum (M. Szwarz: zitych trzech czyni i czarny) Ordenburg, Belmenthorst, Paderborna, Fulda, Zuthen.

Krzyż czerwony w białym polu: między dwiema głowami Królów, i dwiema Królowych, Arragonia.

Krzyż czerwony w białym polu: ze cztermi okółkami: Ziemia Pomorska.

Krzyż czerwony w polu żółtym: Catalonia Utrecht.

Krzyż czerwony, Burgundia.

Krzyż czerwony w żółtym polu: z cztermi okółkami: Pomorska Ziemia.

Krzyż błękitny i biały, Brunświcka, i Luneburška Ziemia.

Krzyż wielki żółty, z cztermi inżemi mniejszemi do koła w białym polu (drudzy piszą w modrym polu) Cyprya, Lotharyńska, Duńska, Holfsacka Ziemia.

Krzyż żółty, cały nachylony, i pół Krzyża prosto do góry stojący także żółty, w czerwonym polu: Metz.

Krzyże

Krzyże dwa czerwone, w białym polu, a biały w czerwonym polu, jeden wyniosły, a drugi iakoby wyciosany: Elbląg.

Krzyże cztery małe, i wielki pośrodku, w polu białym, Duńska, Cypryńska, Holztyńska, Lotaryńska Ziemia.

Kłucze Zwierzchność Rzyńska, albo Państwo i Wojsko tegoż.

Kłucz biały, w czerwonym polu: Genewa.

Kłucze dwa czerwone, w polu żółtym (drudzy opak obracają, żółte w polu czerwonym) Papież, Brema, Munden Liida.

Kłucze dwa białe, nakrzyż położone: Państwo Peruzyńskie: Flaminia albo Romaniola. Orywentańskie Państwo.

Krowy dwie czerwone, z czerwonymi dzwonekami u szyi, w złotym polu
Xieństwo Bearn.

Kościół biały, białym murem otoczony, w czerwonym polu: Królestwo: Walentkie

Król na Maieście siedzący, w czerwonym polu: Sevilla.

Kotwica czarna, w błękitnym polu, Hrabstwo Lingien.

Konik: Trifolium, Landavium.

L

Lew popolicie znaczy: Szwedzkie Królestwo.

Lew biały, koronowany: Bruńswicka, Luneburška, Turyńska Ziemia.

Lew biały, koronowany z dwójstym ogonem: Czeska Ziemia.

Lew biały, w czarnym polu: Letrenburg.

Lew biały, w czerwonym polu, na pierśiach dwójkiego Orła Camerich.

Lew biały, w modrym polu: Brunświcka, Luneburška, Turyńska.

Lew biały, i czerwony, rozdzielony: Haska Ziemia.

Lew biały, Turingia.

Lew błękitny, koronowany, w białym i czerwonym polu: Cipria.

Lew błękitny, w białym polu: Austryacka, Flanderska, Słaska Ziemia niższa.

Lew błękitny, ze dwunastu łecami, w żółtym polu: Luneburg.

Lew błękitny, w złotym polu: Duńska Ziemia.

Lew błękitny, w czerwonym ratowym polu: Δ Brunświcka Ziemia.

Lew czarny z koroną: Kurfirzt Brandeburski, Pruska Ziemia.

Lwa pół, w żółtym polu, z Koroną: Insula Rugen.

Lew czarny, w żółtym polu: Kurfirztowstwo Saksie, i Weymarskie, Lot-
haringia, Juliackie, Klewskie Państwo, Flandria.

Lew czarny, z złotym Berłem: Klewskie Państwo.

Lew czarny do góry stojący: Geldria.

Lew czarny, którego bialka czerwona nachylona rozdzie'a: Hrabstwo Namur. (sile.

Lew czarny, na pierśiach Orła dwójkiego: Flandria Imperialis.

Lew czerwony, koronowany, w białym polu: Królestwo Legionkie, Cortandja

Le

Lew czerwony, koronowany w złotym polu; Szwecja, Nafsovia.
 Lew czerwony koronowany Hispania.
 Lew czerwony, w polu modrym; Brunświcka, Lotharyńska, Haska Ziemia.
 Lew czerwony, w błękitnym i białym polu; Lutzenburg.
 Lew czerwony, w białym polu; Juliacka, Klewka, Kurlandska, Haska Ziemia, Margrabstwo Badeńskie, Olidemburg, Soltzburg.
 Lew czerwony, w złotym polu, Hollandia, Hafsia, Utrecht.
 Lew czerwony, w żółtej i czerwonej stawni; Szocka Ziemia.
 Lew czerwony, w złotym polu; mający strzał kilka w łapie, Hollandia.
 Lew czerwony, w złotym polu, z białymi i modrąmi filami wodnami rozdzielony, Transilvania, Overissell.
 Lew czerwony i biały, Turingia, Haska Ziemia.
 Lew czerwony w zielonym polu, Cypryjska Ziemia, Hollandia.
 Lew czerwony przez połowę, w złotym polu, pod którą modre i białe fale wodne; Zeellandia.
 Lew na Bramie złotej, w błękitnym polu; Woiewództwo Ruskie.
 Lew złoty koronowany, w błękitnym i białym polu; Szwecja.
 Lew złoty w koronie złotej, w błękitnym polu; Ruskie Woiewództwo.
 Lew złoty, koronowany w czerwonym polu; Norwegia, Holsztynska Ziemia.
 Lew złoty, z czerwona Korona; Bawarska Ziemia.
 Lew złoty, do góry przeto stojący w modrym polu, Geldria.
 Lew złoty, w modrym polu; Brabantya, Hafsia Nafsovia, i Miasto Zutphen.
 Lew złoty, w czarnym polu; Austria, Bavaria, Palatinatus Rheni, Brabantia, Colno.
 Lew złoty, w czerwonym polu, Xięstwo Berkie, Hafsia, Hrabstwo Charlois.
 Lew złoty, z skrzydłami w prawej łapie miecz, a w lewej otwartą Xięgę mający; Państwo Weneckie.
 Lew złoty, ze dwunastu takimi złotymi znakami () w modrym polu; Hrabstwo Burguńskie.
 Lew złoty, w błękitnym polu, Tridentum.
 Lew ze trzema nogami na szabli stojący, a czwartą miecz trzymający; Finlandia.
 Lew przez którego trzy balki idą; Szwecja.
 Lew koronowany, z halabartą; Duńska Ziemia.
 Lew psiry; Haska Ziemia.
 Lew psiry, w modrym polu; Ziemia Saska, Weymarska.
 Lew płowy w złotym polu, Kurfirztowstwo Brandeburskie.
 Lew dwa czerwone, w złotym polu; Hrabstwo Henneau, Berga, Op, Zoom.
 Lew dwa czerwone w złotym polu; Luneburg, Hennegau.
 Lew dwa złote, w czarnym polu; Berga, Op, Zoom.
 Lew dwa złote, w czerwonym polu; Brunswicka, Haska, Nafsowska Ziemia.

Lwy

Lwy dwa złote z sześciami takimi złotymi znakami () w modrym polu; Westfrigia.
 Lwy dwa błękitne, w błękitnym polu; Frisia.
 Lwy trzy czarne; Szwabska Ziemia.
 Lwy trzy czarne, w złotym polu; Austria, Corinthia.
 Lwy trzy czerwone, w złotym polu; Luneburg, Miasto.
 Lwy trzy błękitne, koronowani z osmaastu sere do koła; Duńska Ziemia.
 Lwy trzy złote w czerwonym polu; Angielska, Brunswicka, Luneburska Ziemia, Xięstwo Echeffen. (Ziemia.
 Lwy błękitne, w złotym polu; Duńska, Holsztynska, Brunswicka, Luneburska.
 Lilia błękitne; Francya.
 Lilia złota, w błękitnym polu; Prowancya.
 Lilia proste (tak nazwane) Francya zwyciężająca.
 Lilia białe, w błękitnym polu; Nafsovia.
 Lilia czerwone; Anglia, Scotia.
 Lilia złota z trzema listami i z dwiema różami; Florencyja.
 Lilia dwie w błękitnym polu; Francya, Anglia, Lotharingia, Picardia.
 Lilia trzy złote; w błękitnym polu, między kołami mają do góry trochę stojący kiy czerwony; Xięstwo Borbońskie, Valois i Dombes.
 Liliy dziewięć złotych, częścią po połowie, częścią całe w błękitnym polu; Neapolis.
 Liliy dwadzieścia złotych, w błękitnym polu; Artois.
 Liliy trzynastcie, częścią po połowie, częścią całe, złote w błękitnym polu, Xięstwo Berri.
 Liliy czternaście, czarnych, w błękitnym polu, w pośrodku wieża biała; Xięstwo Sedan.
 Liliy dziesiętnastcie złotych, częścią po połowie, częścią całe w polu błękitnym; Neapolis.
 Łoś koronowany; Kurlandska Ziemia.
 Łuk napięty z nałożoną strzałą; Miasto Brzeście Litewskie.
 Łabędzia szysia biała; Trzemi Episcop.
 M

Maryi Panny Najswiętszey Obrz., w prawej ręce berło, w lewej Pana Chrystusa Dziecie trzymająca; Hrabstwo Orient.
 Mąż biały dziki; Brunswicka Ziemia.
 Mąż uzbrojony; Wielka Polska.
 Mężyk biały, z błękitnymi włoskami; Leuchetenberg.
 Mężyk biały i czerwony; Kurfirzt Saska, Weymar.
 Mężyk błękitny; Margrabstwo Badeńskie.
 Mianak Archamoli biały, w czerwonym polu; Bruzella, tenże w błękitnym polu, Apulia, Dania Capitonata.

B

Miejsce

Miejsce biały w czerwonym Orle, Lignitz. Pół Miejsca białego w zielonym polu Turecka, Murzyńska Ziemia.
 Miecz: Kurfirzt Saska. Młot: Kurfirzt Bawarski.
 Mikołaj Święty: Słuck Miasto.
 Monstrancya złota, między szczęściem ciemnymi czarnymi, i małymi Krzyżkami, w błękitnym polu: Królestwo Galickie.
 Moriska Białogłowa ukoronowana, Wiertemberg.
 Mur biały, ze czterema wieżami białymi w czerwonym polu: Antverpia.
 Mur biały w błękitnym polu: Ober, Linz.
 Murzyni trzy czarne, w żółtym polu: Portugallia, Hiszpania.
 Murzyńskie Głowy dwie w żółtym polu: Królestwo Algarbia.
 Myśliwiec: Wuttemberg, Weymar, Turingia.

N

Niedźwiedź: Państwo Bawarskie.
 Niedźwiadek, Scorpio, także Bawarskie Państwo.
 Niedźwiedzie Łapy, Kurfirzt Bawarski.
 Niedźwiedzie Łapy w żółtym polu: Brunświg, i Lunenburg.
 Niedźwiedź w białym polu, z żółtą koroną: Anhalt
 Niedźwiedź biały między trzema zielonymi drzewami: Ziemia Chełmska.
 Niedźwiedź czarny w czerwonym polu, w białej obrazie, Xięstwo Zmudzkie.
 Niedźwiedź czarny w zielonym polu: Wielkie Xięstwo Litewskie.

O

Od połowy Tarczy 3. pola czarne, 3. białe, na drugie y połowie 3. Szeręgi gwiazd, w błękitnym polu: Ziemia Sadecka.
 Orzeł, simpliciter nazwany, Państwo Rzymskie, samego Cesarza z Domem Austryackim, i Wojskiem Jego znaczy. Orzeł wielki także.
 Orzeł z dwiema głowami także.
 Orzeł płowy, ciemno szary ukoronowany w żółtym polu Genewa
 Orzeł biały w czerwonym polu: Mała Polska, Województwo Mazowieckie.
 Orzeł biały, w czerwonym polu, na pierśiach Z. mający: Xięstwo Zatorńskie.
 Orzeł biały, bez korony, w czerwonym polu: Województwo Poznańskie.
 Orzeł biały nad nim Korona w Koronie, Województwo Krakowskie.
 Orzeł biały z żółtą Koroną, Lotcharingia.
 Orzeł biały z ♁ Sicilia.
 Orzeł biały, w błękitnym polu: Biskupstwo Hildesheimskie.
 Orzeł błękitny w białym polu: Austryjska, Brunświcka, Lunenburgska e a.
 Orzeł błękitny z kołem: Carinthia, Karten, Kran:
 Orzeł czarny na pierśiach O. mający: Xięstwo Oświęcimskie.
 Orzeł czarny, od szyi ręka wyciągnięta z mieczem: Królestwo Pruskie.
 Orzeł czarny w czerwonym polu, na pierśiach P. mający, Województwo Płockie
 Orzeł czarny w czerwonym polu, na pierśiach R. złotą literę mający: Województwo Rawskie.

Orzeł

Orzeł czarny dwoisty z Koroną Cesarzką: Rzymskie Państwo.
 Orzeł czarny dwoisty, z Koroną Cesarzką, na którego pierśiach Rycerz biały w czerwonym polu: Moskwa.
 Orzeł czarny dwoisty, z czarnym Lwem na pierśiach, w żółtym polu, Flandia Imperialis.
 Orzeł czarny dwoisty, w żółtym polu, z białym Lwem na pierśiach, w czerwonym polu: Kamerich. (Państwo.
 Orzeł czarny dwoisty w żółtym polu, z białą tarczą na pierśiach Groninckie
 Orzeł czarny w żółtym polu, z tym znakiem W. na pierśiach: Szląska Ziemia wyższa.
 Orzeł ukoronowany, z czarnych i żółtych szachowych pól, w błękitnym polu: Morawia, Słowaki.
 Orłowie dwaj czarni w pół rutenach żółtych, na żółtych i czerwonych do góry stojących balkach: Królestwo Sycylijskie.
 Orłowie dwaj czarni, w białym polu: Hiszpania, albo Austria.
 Orłowie pięć czarnych, w żółtym polu: Austrya.
 Orzeł czerwony z żółtą Koroną, Turczyna.
 Orzeł czerwony w białym polu, Kurfirzt Brandenburski i Pruska Ziemia
 Orzeł czerwony ukoronowany w żółtym polu: Brandenburg.
 Orzeł żółty w błękitnym polu: Kurfirzt Saska, y Salsia Lemburska.
 Orzeł żółty w czarnym polu Salsia Weymarska, i Koburg.
 Orzeł żółty ukoronowany, z twarzą Panieńską w czarnym polu: Frisia Orientalis

P

Panieński Obraz: Margrabstwo Badeńskie.
 Panna ukoronowana, z dwiema rybami ramion: Wuttemberg.
 Paw: Państwo Brandenburskie, Salkie, Brunświcka, Holztyńska Ziemia.
 Pawie pióra: także.
 Pies znaczy Turczyna.
 Poduszka zielona: Moguntia, Trewir Colne, albo Xięża Ulica
 Pogonia Generalnie znaczy W. X Litt: i Województwa tego jako to: Wileńskie, Trockie, Witepskie, Brzeskie, Miasto Wilno, Troki, Smoleńskie, Witebsk, Nowogrodek.
 Pokrzywie liście białe, w czerwonym polu: Duńska, Holztyńska Ziemia.
 Pole białe, w czerwonym polu, Austria.
 Pole w pół białe: Hrabstwo Melissa.
 Pole błękitne i białe w czarnym polu, Anhaltska Ziemia.
 Pole żółte w którym napisano Libertas Bononia:
 Pole z błękitnych i białych takowych pól: Bawarska Ziemia.
 Pole z żółtymi i czarnymi polami takimi, Wuttemberg.
 Pole żółte, czerwone i białe: Biskupstwo Munsterkie.
 Pszczoły w błękitnym polu: Papież i Kościelne dobra.

B 2

Prak

Ptak biały w czerwonym polu; Lotcharingia.
 Ptak żółty z językiem czerwonym, i obręczą na szyi; Juliacka, Kiewska Ziemia.
 Pół Miesiąca; Porta Ottomańska, alias Turcy.
 Pół Niedźwiedzia czarnego, Pół Orła czerwonego, nad niemi Korona w czerwonym polu; Ziemia Liwska.
 Pół Orła białego w czerwonym polu, pół Lwa czarnego w białym polu, w Koronie złotej; Województwo Łęczyckie.
 Pół Orła czarnego w czerwonym polu, pół Lwa czerwonego w Koronie obadwa; Województwo Sieradzkie.
 Pół Orła czerwonego pół Lwa czarnego w Koronie złotej w żółtym polu; Województwo Brzeskie, Kujawskie.

R.

Ramie czerwone z mieczem, w żółtym polu; Ziemia Słowiańska.
 Ramienia dwie żółte z rękami obiema, kiy żółty na którym Kapeluszyk z ty wisi trzymające, w błękitnym polu; Szwajcarska Ziemia z przyligzoną.
 Rece dwie białe w czerwonym polu; Antverpia.
 Rostruchan złoty, Królestwo Gallickie.
 Rostruchan złoty w błękitnym polu; Hiszpańskie Państwo.
 Rogi dwa Amalteryjskie w Koronie w żółtym polu; Campania felix.
 Rogi trzy Jelenie w żółtym polu; Austria Wuttemberg.
 Rogi Jelenie białe; Brunświk, Wolfenbutell.
 Rury albo Szyby czarne, i żółte; Wuttemberg.
 Rury czerwone i białe; Mansfeldia.
 Rury zielone w czarnym i żółtym polu; Saska, Weymarska, Lemburka, Anchańska Ziemia.
 Rury żółte płowe, Sycylia.
 Rury błękitne i białe, Palatinatus Rheni, Bawaria.
 Runo złote z naku czerwonego, Państwo Rakuskie.
 Raka albo Fali wodne; Szwecja, Banden, Zeellandia.
 Ryby dwie żółte w czerwonym polu, Austria Wuttemberg, Rakuskie Państwo.
 Ryby dwie żółte w błękitnym polu; Lottharingia.
 Ryby połowa z Koroną; Inlandia.

S.

SALWATOR w żółtym polu, Hrabstwo Lemania albo Lemoisin.
 Serca trzy żółte w czerwonym polu, Hildesheim.
 Serce jedenaście czerwonych między trzema zielonemi, nie zupełnie do góry ściągając balkami w polu żółtym, Państwo Goringkie.
 Serce osnaście około trzech Lwów błękitnych w żółtym polu, Dańska Ziemia.
 Sępi; Brunświcka, Luneburska Ziemia.
 Skrzydła czarne; Kurfirszt Brandeburski.

Skowronki

Skowronki L. G. z żółtym słupem; Biskupstwo Lutychkie.
 Skorupki (Latine Concha) czarne Trier.
 Słońce złote w białym polu; Województwo Podolskie.
 Słuch; Państwo Siedmigródzkie.
 Słoniowe zęby w błękitnym polu; także.
 Słoneczne promienie; Geneva.
 Słup czarny i żółty; Brunświcka Ziemia.
 Słupy białe w czerwonym polu; Savoia, Veymaria, Coburgum.
 Smok, alias Lindwurm; Hiszpania.
 Smok biały w czerwonym polu; Kurfirszt; Brandeburski.
 Smok czarny; Hiszpańskie Królestwo.
 Smok w żółtym polu; Dańska Ziemia.
 Snopek żyta; Korona Polska, Litwa, Szwecya.
 S kole trzy pióra; Lottharingia.
 Strzelec, Państwo Francuskie.
 Strusie czerwone; Margrabstwo Badeńskie.
 Stukwisy, Finlandia, albo Szwedzkie Wojsko.
 Stukwisy ośm w czerwonym polu; Dańskie Królestwo.
 Syrena; Warszawa.
 Szczuka Koronowana; Kurlandya.
 Szachy czerwone i białe, Croatia Juliacka, Kiewska, Biedska, Lignicka Ziemia.
 Szachy błękitne i białe, Marchia.

T.

Tarcza biała na dwoistym czarnym Orle, w żółtym i czerwonym polu, Mechlen.
 Tarcza biała, w pośrodku pięć inoze błękitne tarcze; Portugalia.
 Tarcza czerwona i żółta, Halberstadzkie Biskupstwo.
 Tarcza błękitna i żółta z nachylonemi balkami, Burgundia.
 Tarcza od środka, 3. pola czerwone, 3. białe, z drugiey strony pole błękitne, z dwiema gwiazd szeregami, Województwo Sandomierskie.
 Tarcz pięć błękitnych, między którymi jedna Tarcza biała wielka, Portugalia.
 Trąba miśliwska żółta, Wuttemberg.
 Trąba błękitna miśliwska w żółtym polu, Xięstwo Aureackie.
 Trupia Głowa, Państwo Wołoskie.
 Turcy, Kurfirszt Bawarski.
 Tygrysy dwa, znaku czerwonego, Normandia.

U.

Ulica Ziela, Moguntia Trevir, Colno.
 Wieniec Ruciany, Państwo Salskie.
 Wieniec Laurowy, Cesarz Rzymski.
 Wieża żółta w czerwonym polu; Państwo Hiszpańskie, Austryjskie.
 Wieża złota, Castillia,

Wieża

Wieża trzy z Bramą otwartą, Toruń, Wieża 3. z Bramą otwartą czarną Wieluń.
 Wieża trzy, Miasto Hamburg.
 Wieża trzy o jednej Bramie i Orle, Kraków.
 Wieża trzy w Bramie dwa Klucze, Poznań.
 Wieża trzy, Lew w Bramie, Lwów.
 Wieża Biała między 14. czerwonymi Liliami w błękitnym polu, Sedań.
 Wieża trzy białe w czerwonym polu, Xięstwo Tours.
 Wieża cztery białe na białym murze, Antverpia.
 Wieża siedm żółtych w czerwonym polu, (w Hiszpańskim Herbie, siedm czerwone w żółtym polu) Portugallia.
 Wilcy dwa czerwone, każdy Barana w paszczęce niosący, Biskajia.
 Wielbłądowe zęby trzy w błękitnym polu, Siedmigródzka Ziemia.
 Wół, Hrabstwo Szaumburkie.

Z

Złoty sztuk sześć, Portugallia, Dziewięć, Navarra.
 Zamek biały murem otoczony, Królestwo Walenckie.
 Zwierze białe, ogień z paszczęki wyrzucające, Austria, Duńska Ziemia.

S P E C Y F I K A C Y A

*Królestw, Miast, i Kraiów: Które Znakom 12. Niebieskim
 in Zodiaco będącym poddane są.*

Pod Baranem, Sub Ariete.

Niemiecka Ziemia, Francya, Anglia, Mała Polska, Burgundya wyśoka, Szwabiska Ziemia, Szląsk Bodenzec, Westereich, Neapolis, Florencyja, Ferrara, Brunświck, Utrecht, Lindawia, Kraków, Padwa.

Pod Bykiem, Sub Tauro.

Turcya, Wielka Polska, Biała Rus, Campania, Bunter, Kies, Szwajcarska Ziemia, Frankonia, Lotcharyngia, Szwecyja, Irlandyja, Burgis w Hiszpanii, Bononia, Mantua, Siena, Czuricht, Lucerna, Wurfzburg, Mefz, Gniezno, Poznań, Lipsk, Perłya Carlsładya, Parina, Nowogardya, Masleben Biskupstwo Spoirskie.

Pod Bliźniętami, Sub Geminis.

Egyptia, Armenia, Flandry, Brabantyja, Wuttemberski Kray, część Lombardy, Wierfel, Noremberg, Onelszbach, albo Anspach, Lowanium, Mogonyoya, Bamberg, Willach Rysztyngen, Schweinfurt, Kulsurt, Londinum, Korduba, Rhen Rzeki, Zwików.

Pod

Pod Rakiem, Sub Cancro.

Szkocya, Burgundya, Holandya, Zeclandya, Constantinopolis, Thunis, Wenecya, Genua, Luca, Milanów, Windenza, Berna, Trier, Parnoraburg, w Sycylii, Lubek, Magdeburg, Gorlitz, Prussia, część Bawaryi, Brande Marchia, Czeska Ziemia.

Pod Lwem, Sub Leone.

Włoska Ziemia, Góra Emilia, Sycylia, Phalerna, Praga, Ulma, Ceboientz, Sabina, część Tureckiej Ziemi, Linz, Krems, Mantua, Ravenna, Roma, Mechlen.

Pod Panną, Sub Virgine.

Gracia, Africa, Carinthia, Croatia, Babel, część Pod Rheną, Corinthum, Szląska Ziemia niższa, Eischland, Rinkau, Rhodis, Nancy, Navarra, Jerozolims, Pavia, Paois, Leon, Lugdun, Tholofsa, Kenn, Brundus, Segnia, Basel, Erfurtum, Wrocław, Herdelberg.

Pod Wagą, Sub Libra.

Austria, Elfas, Instanty, Savoia, Delphinatus, Sztrasburg, Wiedeń, w Austrii, Frankfurt nad Maynem, Speier, Hall Szwabski, Hailborna, Wimpfen, Mosbach, Feldkirchen, Lisbona, Antverpia, Szwajcarska Ziemia.

Pod Niedzwiadkiem, Sub Scorpione.

Norwegia, Szwecyja Zachodnia, Cathalonia, Bavaria superior Alkair, Turtia, Padwa, Urbino, Brixen, Monachium, Eichstadija, Wiedeń w Prowincyi, Walencya w Hiszpanii, Gdańsk, Szczecin.

Pod Strzelcem, Sub Sagittario.

Hiszpania, Węgierska Ziemia, Moravia, Vandalia, Volaterra, Mutina, Misnia, Kolno nad Rhenem, Ofens, Stutgardia, Rotenburg nad Taubera, Judentburg, Kassa, Narbona, Avignon, Toletto, Gottha w Turingii, Coburg.

Pod Kozierozcem, Sub Capricorno.

India, Bośnia, Bulgarya, Mazowia, Litwa, Saska, Ziemia Hafsia, Turingia, Stirya, Stara Marchia, Julia, Clevia, Berga, Gent, Mechlen, Auzpurg, Brandeburg, Kofznisz, Grenisz, Wilno w Litwie, Mechlinia, Ulma.

Pod Wodnikiem, Sub Aquaria.

Moskiewski Kray, Duńska Ziemia, Czerwona Rus, Szwecyja Południowa, Walachia, Tartaria, Westphalia, Dystrykt między rzekami Maassą i Mosellą, Hamburg, Brema, Salisburg, Trien, Ingolstadija, część Bawaryi Monsferat, Pisa.

Pod Rybami, Sub Piscibus.

Portugallia, Normandia, Calabria Westrych, albo Barthen, Composteli, Regensburg, Worms, S. Jakub, Hispalis, Alexandria, Parentz.

Infirma.

*Informacya, codziennego Wschodu i Zachodu Słonecznego, dla na-
kregania różnych Zegarków, Ludziom Gospodarskim potrzebna.*

Informacya, Codziennego Wschodu i Zachodu Słońca.

JANUARIUS.

FEBRUARIUS.

MARTIUS.

APRILIS.

Dni Syczy	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.		Dni Lutei	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.	
	Godziny	Minuty.	Godziny	Minuty.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.		Godziny	Minuty.	Godziny	Minuty.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.
1	8	25	3	35	7	10	16	50	1	7	41	4	19	8	38	15	22
2	8	24	3	30	7	12	16	48	2	7	39	4	21	8	42	15	18
3	8	23	3	27	7	14	16	46	3	7	37	4	23	8	46	15	14
4	8	23	3	37	7	14	16	46	4	7	35	4	23	8	50	15	10
5	8	22	3	38	7	17	16	43	5	7	33	4	27	8	54	15	6
6	8	21	3	39	7	18	16	42	6	7	31	4	29	8	58	15	2
7	8	20	3	40	7	20	16	40	7	7	29	4	31	9	2	14	58
8	8	19	3	41	7	22	16	48	8	7	27	4	33	9	9	14	54
9	8	17	3	43	7	26	16	34	9	7	25	4	35	9	10	14	50
10	8	16	3	44	7	28	16	32	10	7	23	4	37	9	14	14	46
11	8	15	3	45	7	30	16	30	11	7	21	4	39	9	18	14	42
12	8	14	3	46	7	32	16	28	12	7	19	4	41	9	21	14	39
13	8	12	3	48	7	36	16	24	13	7	17	4	43	9	20	14	34
14	8	11	3	49	7	38	16	22	14	7	15	4	45	9	30	14	30
15	8	10	3	50	7	40	16	20	15	7	13	4	47	9	34	14	26
16	8	8	3	52	7	44	16	16	16	7	11	4	49	9	38	14	22
17	8	7	3	53	7	46	16	14	17	7	9	4	51	9	42	14	18
18	8	5	3	55	7	50	16	10	18	7	6	4	52	9	48	14	12
19	8	3	3	57	7	54	16	6	19	7	4	4	53	9	52	14	8
20	8	2	3	58	7	56	16	4	20	7	2	4	54	9	56	14	6
21	8	0	4	0	8	0	16	0	21	7	0	5	0	10	0	14	0
22	7	59	4	1	8	2	15	58	22	6	58	5	2	10	4	13	56
23	7	57	4	3	8	6	15	54	23	6	56	5	4	10	8	13	52
24	7	55	4	5	8	10	15	50	24	6	54	5	6	10	12	13	48
25	7	54	4	6	8	12	15	48	25	6	52	5	8	10	16	13	44
26	7	52	4	8	8	16	15	44	26	6	49	5	11	10	22	13	38
27	7	50	4	10	8	20	15	40	27	6	47	5	13	10	28	13	34
28	7	48	4	12	8	24	15	36	28	6	45	5	15	10	30	13	30
29	7	46	4	14	8	28	15	32	29	6	43	5	17	10	34	13	26
30	7	45	4	15	8	30	15	30	30	6	41	5	19	10	38	13	22
31	7	43	4	17	8	34	15	26	31	6	39	5	21	10	42	13	18

Info-

Dni Marca	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.		Dni Kwiec.	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.	
	Godziny	Minuty.	Godziny	Minuty.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.		Godziny	Minuty.	Godziny	Minuty.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.	Wiel. kość. goi.	mi. goi.
1	6	43	5	17	10	54	13	26	1	5	33	6	27	12	54	11	6
2	6	40	5	20	10	40	13	20	2	5	31	6	29	12	58	11	2
3	6	38	5	22	10	44	13	16	3	5	28	6	32	13	4	10	56
4	6	36	5	24	10	48	13	11	4	5	26	6	34	13	8	10	52
5	6	34	5	26	10	52	13	8	5	5	24	6	36	13	11	10	48
6	6	32	5	28	10	56	13	4	6	5	22	6	38	13	16	10	44
7	6	29	5	31	11	2	12	58	7	5	20	6	40	13	20	10	40
8	6	27	5	33	11	6	12	54	8	5	18	6	42	13	24	10	36
9	6	25	5	35	11	10	12	50	9	5	16	6	44	13	28	10	32
10	6	23	5	37	11	14	12	46	10	5	13	6	47	13	32	10	28
11	6	21	5	39	11	18	12	42	11	5	11	6	49	13	38	10	24
12	6	18	5	42	11	24	12	36	12	5	9	6	51	13	42	10	18
13	6	16	5	44	11	28	12	32	13	5	7	6	53	13	48	10	14
14	6	14	5	46	11	32	12	28	14	5	5	6	55	13	50	10	10
15	6	12	5	48	11	36	12	24	15	5	3	6	57	13	54	10	6
16	6	10	5	50	11	40	12	20	16	4	0	7	0	14	0	10	0
17	6	7	5	53	11	46	12	14	17	4	58	7	2	14	4	9	56
18	6	5	5	55	11	50	12	10	18	4	56	7	4	14	8	9	52
19	6	3	5	57	11	54	12	6	19	4	54	7	6	14	12	9	48
20	6	0	6	0	12	0	12	0	20	4	52	7	8	14	16	9	44
21	5	57	6	3	12	6	11	54	21	4	50	7	10	14	20	9	40
22	5	55	6	5	12	10	11	50	22	4	47	7	12	14	24	9	36
23	5	52	6	8	12	16	11	44	23	4	45	7	13	14	28	9	32
24	5	50	6	10	12	20	11	40	24	4	43	7	15	14	32	9	28
25	5	48	6	12	12	24	11	36	25	4	41	7	17	14	36	9	24
26	5	46	6	14	12	28	11	32	26	4	40	7	19	14	40	9	20
27	5	44	6	16	12	32	11	28	27	4	38	7	21	14	44	9	16
28	5	42	6	18	12	36	11	24	28	4	36	7	23	14	48	9	12
29	5	40	6	20	12	40	11	20	29	4	34	7	25	14	52	9	8
30	5	37	6	23	12	46	11	16	30	4	32	7	27	14	56	9	4
31	5	35	6	25	12	50	11	14	31	4	30	7	29	14	60	9	0

Infor-

Informacya, codziennego Wschodu i Zachodu Słońca.

MAIUS.

Dni Dni Maja	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.		Dni Czer.	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.	
	Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:		Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:
1	4	30	7	30	15	0	8	0	1	5	41	8	19	16	38	8	22
2	4	28	7	32	15	4	8	56	2	5	40	8	20	16	40	7	20
3	4	26	7	34	15	8	8	52	3	3	39	8	21	16	42	7	18
4	4	24	7	36	15	12	8	48	4	3	38	8	22	16	44	7	16
5	4	22	7	38	15	16	8	44	5	3	37	8	23	16	46	7	14
6	4	20	7	40	15	20	8	40	6	3	36	8	24	16	48	7	12
7	4	19	7	41	15	24	8	36	7	3	36	8	24	16	50	7	12
8	4	17	7	43	15	28	8	32	8	3	35	8	25	16	51	7	12
9	4	15	7	45	15	30	8	30	9	3	34	8	26	16	52	7	10
10	4	14	7	46	15	32	8	28	10	3	33	8	26	16	54	7	8
11	4	12	7	48	15	36	8	24	11	3	33	8	27	16	56	7	8
12	4	10	7	50	15	40	8	20	12	3	32	8	28	16	56	7	6
13	4	8	7	52	15	44	8	16	13	3	32	8	28	16	56	7	4
14	4	6	7	54	15	48	8	12	14	3	31	8	28	16	58	7	4
15	4	5	7	55	15	50	8	10	15	3	31	8	29	16	58	7	4
16	4	3	7	57	15	54	8	6	16	3	31	8	29	16	58	7	2
17	4	1	7	59	15	58	8	2	17	3	31	8	29	16	58	7	2
18	4	0	8	0	16	0	7	0	18	3	31	8	29	16	58	7	2
19	3	58	8	2	16	4	7	56	19	3	31	8	29	17	0	7	2
20	3	57	8	3	16	7	7	53	20	3	30	8	30	17	0	7	0
21	3	55	8	5	16	10	7	50	21	3	30	8	30	17	0	7	0
22	3	54	8	6	16	14	7	46	22	3	31	8	30	16	58	7	0
23	3	52	8	8	16	16	7	44	23	3	31	8	29	16	58	7	2
24	3	51	8	9	16	18	7	42	24	3	31	8	29	16	58	7	2
25	3	49	8	11	16	22	7	38	25	3	31	8	29	16	58	7	2
26	3	48	8	12	16	24	7	36	26	3	31	8	29	16	56	7	2
27	3	47	8	13	16	26	7	34	27	3	32	8	28	16	56	7	4
28	3	46	8	14	16	28	7	32	28	3	32	8	28	16	56	7	4
29	3	45	8	15	16	30	7	30	29	5	32	8	28	16	56	7	4
30	3	44	8	16	16	31	7	28	30	5	33	8	27	16	54	7	6
31	3	43	8	17	16	34	7	26	31	5	33	8	27	16	54	7	6

Info-

Informacya, codziennego Wschodu i Zachodu Słońca.

JULIUS

AUGUSTUS

Dni Dni Lipca	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.		Dni Sierp.	Wschod.		Zachod.		Dnia.		Nocy.	
	Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:		Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:	Wiel. kość. go: mi:
1	3	54	8	26	16	52	7	8	1	4	14	7	48	15	36	8	24
2	3	54	8	26	16	52	7	8	2	4	14	7	46	15	32	8	28
3	3	54	8	25	16	50	7	10	3	4	15	7	45	15	30	8	30
4	3	55	8	24	16	48	7	12	4	4	17	7	43	15	26	8	34
5	3	56	8	24	16	48	7	12	5	4	19	7	41	15	22	8	38
6	3	56	8	23	16	46	7	14	6	4	21	7	39	15	18	8	42
7	3	57	8	23	16	46	7	14	7	4	23	7	37	15	14	8	46
8	3	57	8	22	16	46	7	16	8	4	25	7	35	15	10	8	50
9	3	58	8	21	16	44	7	18	9	4	27	7	33	15	6	8	54
10	3	58	8	19	16	42	7	20	10	4	29	7	31	15	2	8	58
11	3	59	8	19	16	40	7	22	11	4	31	7	29	14	58	9	2
12	3	40	8	17	16	38	7	26	12	4	33	7	27	14	54	9	6
13	3	43	8	16	16	34	7	28	13	4	35	7	25	14	50	9	10
14	3	43	8	15	16	32	7	30	14	4	37	7	23	14	48	9	14
15	3	44	8	14	16	30	7	32	15	4	39	7	21	14	40	9	18
16	3	45	8	12	16	25	7	36	16	4	41	7	19	14	45	9	22
17	3	46	8	11	16	21	7	38	17	4	43	7	17	14	41	9	24
18	3	47	8	10	16	22	7	40	18	4	45	7	15	14	36	9	26
19	3	49	8	8	16	20	7	44	19	4	46	7	14	14	32	9	28
20	3	52	8	7	16	16	7	46	20	4	48	7	12	14	24	9	32
21	3	53	8	5	16	14	7	50	21	4	50	7	10	14	20	9	34
22	3	55	8	4	16	10	7	53	22	4	52	7	8	14	16	9	36
23	3	56	8	2	16	7	7	56	23	4	54	7	0	14	12	9	38
24	3	58	8	1	16	4	7	58	24	4	56	7	4	14	8	9	40
25	3	59	8	0	16	2	7	0	25	4	58	7	2	14	4	9	42
26	4	0	7	58	15	1	7	4	26	5	1	6	59	13	53	10	4
27	4	2	7	57	15	0	8	6	27	5	2	6	58	13	50	10	2
28	4	3	7	56	15	56	8	8	28	5	4	6	56	13	52	10	4
29	4	4	7	54	15	54	8	1	29	5	7	6	53	13	46	10	18
30	4	6	7	52	15	53	8	16	30	5	9	6	51	13	42	10	14
31	4	10	7	50	15	40	8	20	31	5	11	6	49	13	39	10	28

Info-

Informacya, codziennego Wschodu i Zachodu Słońca.

SEPTEMBER

OCTOMBER

Dni Wzręci:	Wschod.		Zachod.		Dnia Wielkość.		Nocy Wielkość.		Dni Paździ:	Wschod.		Zachod.		Dnia Wielkość.		Nocy Wielkość.	
	Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wielkość.	mi. go.	Wielkość.	mi. go.		Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wielkość.	mi. go.	Wielkość.	mi. go.
1	13	6	47	13	34	10	26	1	6	18	5	42	11	25	12	36	
2	15	6	45	13	30	10	30	2	6	21	5	49	11	18	12	42	
3	17	6	42	13	24	10	36	3	6	23	5	37	11	14	12	46	
4	19	6	40	13	20	10	40	4	6	25	5	35	11	10	12	50	
5	21	6	38	13	16	10	42	5	6	27	5	33	11	6	12	54	
6	23	6	36	13	12	10	48	6	6	29	5	31	11	2	12	58	
7	25	6	34	13	8	10	52	7	6	32	5	28	10	56	13	4	
8	27	6	31	13	2	10	58	8	6	34	5	26	10	52	13	8	
9	29	6	29	12	58	11	6	9	6	36	5	24	10	48	13	12	
10	31	6	27	12	54	11	6	10	6	38	5	22	10	44	13	16	
11	33	6	25	12	50	11	10	11	6	41	5	19	10	38	13	22	
12	35	6	22	12	44	11	16	12	6	43	5	17	10	34	13	26	
13	37	6	19	12	38	11	22	13	6	45	5	15	10	30	13	30	
14	39	6	18	12	36	11	24	14	6	47	5	13	10	26	13	34	
15	41	6	16	12	32	11	28	15	6	49	5	11	10	22	13	38	
16	43	6	14	12	28	11	32	16	6	51	5	9	10	18	13	42	
17	45	6	13	12	26	11	34	17	6	54	5	6	10	12	13	46	
18	47	6	11	12	22	11	38	18	6	56	5	4	10	8	13	50	
19	49	6	9	12	18	11	42	19	6	58	5	2	10	4	13	54	
20	51	6	7	12	14	11	46	20	7	0	5	0	10	0	14	58	
21	53	6	5	12	10	11	50	21	7	2	4	58	9	56	14	62	
22	55	6	3	12	6	11	54	22	7	4	4	56	9	52	14	66	
23	57	6	0	12	0	12	6	23	7	7	4	53	9	46	14	70	
24	0	6	0	11	54	12	6	24	7	9	4	51	9	40	14	74	
25	3	6	5	11	50	12	8	25	7	11	4	49	9	38	14	78	
26	5	6	5	11	46	12	14	26	7	13	4	47	9	34	14	82	
27	7	6	5	11	42	12	18	27	7	15	4	45	9	30	14	86	
28	9	6	5	11	36	12	24	28	7	17	4	43	9	26	14	90	
29	11	6	5	11	32	12	28	29	7	19	4	41	9	22	14	94	
30	13	6	5	11	28	12	32	30	7	21	4	39	9	18	14	98	
	15	6	5	11	24	12	36	31	7	23	4	37	9	14	14	102	

Infor.

Informacya, codziennego Wschodu i Zachodu Słońca.

NOVEMBER

DECEMBER

Dni Lifo:	Wschod.		Zachod.		Dnia Wielkość.		Nocy Wielkość.		Dni Grad.	Wschod.		Zachod.		Dnia Wielkość.		Nocy Wielkość.	
	Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wielkość.	mi. go.	Wielkość.	mi. go.		Godziny	Minuty	Godziny	Minuty	Wielkość.	mi. go.	Wielkość.	mi. go.
1	7	25	4	35	8	10	14	50	1	8	16	3	44	7	24	16	32
2	7	27	4	33	8	6	14	54	2	8	18	3	42	7	22	16	36
3	7	29	4	31	8	2	14	58	3	8	19	3	41	7	20	16	38
4	7	31	4	29	8	58	15	2	4	8	20	3	40	7	18	16	40
5	7	33	4	27	8	54	15	6	5	8	21	3	39	7	16	16	42
6	7	35	4	25	8	50	15	10	6	8	22	3	38	7	14	16	44
7	7	37	4	23	8	46	15	14	7	8	23	3	37	7	12	16	46
8	7	39	4	21	8	42	15	18	8	8	24	3	36	7	10	16	48
9	7	41	4	19	8	38	15	22	9	8	25	3	35	7	8	16	50
10	7	43	4	17	8	34	15	26	10	8	26	3	34	7	6	16	52
11	7	45	4	15	8	30	15	30	11	8	26	3	34	7	4	16	54
12	7	47	4	13	8	26	15	34	12	8	27	3	33	7	2	16	54
13	7	49	4	11	8	22	15	38	13	8	27	3	33	7	0	16	54
14	7	51	4	9	8	18	15	42	14	8	28	3	32	7	0	16	56
15	7	52	4	8	8	16	15	44	15	8	28	3	32	7	0	16	56
16	7	54	4	6	8	12	15	48	16	8	29	3	31	7	0	16	58
17	7	56	4	4	8	8	15	52	17	8	29	3	31	7	0	16	58
18	7	58	4	2	8	4	15	56	18	8	29	3	31	7	0	16	58
19	7	59	4	1	8	2	16	58	19	8	29	3	31	7	0	16	58
20	8	1	3	59	7	58	16	2	20	8	30	3	30	7	0	16	60
21	8	3	3	57	7	55	16	6	21	8	30	3	30	7	0	16	60
22	8	5	3	55	7	50	16	10	22	8	30	3	30	7	0	16	60
23	8	6	3	54	7	48	16	12	23	8	29	3	31	7	0	16	58
24	8	7	3	53	7	46	16	14	24	8	29	3	31	7	0	16	58
25	8	9	3	52	7	41	16	18	25	8	29	3	31	7	0	16	58
26	8	10	3	50	7	40	16	20	26	8	29	3	31	7	0	16	58
27	8	12	3	48	7	36	16	22	27	8	18	3	32	7	4	16	56
28	8	13	3	47	7	34	16	26	28	8	18	3	32	7	4	16	56
29	8	14	3	46	7	32	16	28	29	8	17	3	33	7	6	16	54
30	8	15	3	45	7	30	16	3	30	8	17	3	33	7	6	16	54

K. ob.

KROTKO ZEBRANE CZASY DNI Y SWIĘTA.

W które znacznie rachuje się przybycie wielkości dnia, i kiedy dzień krótszy, lub dłuższy, pamiętając na czasy, dni Święt, łatwiej się będzie wiedziało, kiedy się przeszła, i kiedy go też jak wiele ubywa, eo się tu dla wygody krótko namienia.

Kto chce wiedzieć, kiedy jest dzień najkrótszy, niech wie, iż na S. Tomasz. dzień jest najkrótszy: albowiem od Wschodu Słońca, aż do Zachodu, godzin siedm.

Dnia 5. Stycznia w wigilię 3. Królów, przybywa wielkości dnia kwadrans 1.

Dnia 11. Stycznia, przybywa wielkości dnia pół godziny.

Dnia 21 Stycznia, na Świętą Agnieszkę, przybywa dnia godzina, gdzie rachuje się dzień cały godzin osim

Dnia 30 Stycznia, przybywa dnia półtorej godziny.

Dnia 6. Lutego, na Świętą Dorotę przybywa dnia godzin dwie, rachuje się tego dnia wielkości, godzin dziewięć.

Dnia 14. Lutego, na S. Walenty. przybywa dnia, godzin półtrzeci,

Dnia 21. Lutego, na Świętą Eleonorę, przybywa dnia godzin trzy. Y rachuje się wielkości dnia godzin dziesięć.

Dnia 28 Lutego na S. Romana, przybywa wielkości dnia półczwartey godziny.

Dnia 7. Marca, na S. Tomasz z Aquinu, przybywa dnia godzin cztery. Y rachuje się wielkości tego dnia godzin iedenastie.

Dnia 14 Marca, na Świętą Metchyldę, przybywa dnia półpiątey godziny.

Dnia 20 Marca, na S. Joachim, przybywa dnia godzin pięć, i rachuje się wielkości tego dnia godzin dwanaście, także i noc godzin 12. i staie się tego dnia porównanie dnia z nocą Wiofenne Pod którym po pierwszej następującej Pełni, bywa Wielkanoc to jest Pascha.

Dnia 27. Marca przybywa dnia półszostey godziny,

Dnia 2. Kwietnia, na S. Franciszek z Paule, przybywa wielkości dnia godzin sześć, i staie się wielkości dnia godzin trzynastie.

Dnia 11. Kwietnia na S. Leona Papieża, przybywa dnia półsiódmej godziny

Dnia 19. Kwietnia na Kalixta, Papieża, przybywa dnia godzin siedm, i staie się wielkości dnia godzin czternaście.

Dnia 22 Kwietnia, na S. Jerzy, przybywa dnia półosmej godziny.

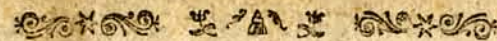
Dnia 1. Maja, na S. Filip i Jakub, przybywa dnia godzin osim, i staie się wielkości dnia godzin piętnastie.

Dnia 6. Maja, na S. Grzegorz z Nazyan: przybywa dnia półdziesiątey godzi:

Dnia 18. Maja na S. Wenancjusza, przybywa dnia godzin dziewięć, i staie się wielkość dnia, godzin szesnaście.

Dnia 19. Maja, na S. Maxim, przybywa dnia półdziesiątey godziny.

Dnia

Dnia 21. Czerwca, przybywa wielkości dnia godzin dziesięć, i staie się dzień najdłuższy, godzin 17. Tego dnia dzień się przesła,

Dnia 14. Lipca, na S. Borawenturę, ubywa dnia pół godziny.

Dnia 25. Lipca, ubywa dnia godzina, i staie się wielkości dnia godzin 16.

Dnia 3. Sierpnia, ubywa dnia półtorej godziny.

Dnia 10. Sierpnia, na S. Wawrzyniec, ubywa wielkości dnia godzin dwie, y staie się wielkości dnia godzin piętnastie

Dnia 15. Sierpnia na Wniebo wzięcie P. Maryi ubywa dnia godzin półtrzeci.

Dnia 25. Sierpnia, na S. Ludwika Króla, ubywa dnia godzin trzy, i staie się wielkości dnia godzin czternaście

Dnia 2. Września, ubywa dnia półczwartey godziny.

Dnia 8 Września, na Narodzenie P. Maryi, ubywa dnia godzin cztery i staie się wielkości dnia, godzin trzynastie.

Dnia 15. Września, podwyższeniu S. Krzyża, ubywa dnia półpiątey godziny

Dnia 23. Września, na Świętą Teklę, ubywa dnia godzin pięć. i staie się wielkości dnia godzin dwanaście, i noc godzin dwanaście. Zaczyn się staie porównanie dnia z nocą Iesienne.

Dnia 26. Września, na S. Michał, ubywa dnia półszostey godziny.

Dnia 6. Październik: ubywa dnia godzin 6. i staie się wielkości dnia godzin 11.

Dnia 15. Października, na S. Edwarda, ubywa dnia pół siódmej godziny.

Dnia 21. Października, na S. Urszulę ubywa dnia godzin siedm, i staie się wielkości dnia, godzin dziesięć.

Dnia 27 Październik: w Wilię SS. Symona i Judy ubywa dnia pół osmej godziny

Dnia 3. Listopada na S. Theofil, ubywa dnia godzin osm, i staie się wielkości dnia godzin dziewięć.

Dnia 11. Listopada, na S. Marcin, ubywa dnia pół dziewiątey godziny.

Dnia 19. Listopada w dzień S. Elżbiety, ubywa dnia godzin dziesięć.

Dnia 30. Listopada, na S. Andrzej, ubywa dnia pół dziesiątey godziny

Dnia 8. Grudnia, na Niepokalane Poczęcie N. Maryi P. ubywa dnia godzin 9. i trzy kwadrante, i staie się dnia godzin siedm i kwadrans ieden.

Dnia 21 Grudnia, na S. Tomasz, ubywa dnia godzin dziesięć, i staie się wielkości dnia godzin siedm pełna. Tego dnia noc przesła się

To też wiedzieć należy, iż godzina ma w sobie 60. minut, trzy kwadrante 45. minut, pół godziny ma 30. minut. kwadrans ieden ma 15. minut Rok ma w sobie dni 365. i godzin 6. w Roku całym godzin 3266.

Wig: gdy się tak wiele dni i godzin w całym Roku iednym znaydują, coż kiedy przeliczymy lat 30. 20. 80. i więcej? O jak wiele tysięcy dni: O jak usio milionów godzin wynidziel a z tych wszystkich dni, i godzin, trzeba dać błętu Panu Bogu ścisły rachunek. Więc zawczaję czynimy o sobie, roztrząsając dobrze godzin dni, i godziny nasze aż, byśmy nie zostali w smierślnie długi.

KOM.

KOMPAS RĘCZNY SŁONECZNY.

Z którego Godziny według Pułzegarza, każdy łatwo poznać może.

A. Znaczą górę Palca wielkiego, od której powinieli spadać cień na linię żywota.

Nie mając z sobą Kompassu, ani słyżąc Zegarza, gdy zechcesz wiedzieć o której godzinie przed południem, albo po południu, według pułzegarza, snadno tego dożyć możesz na lewej Ręce, której tu wyobrazenie widzisz, tak sobie postąpiwszy.

B. Znaczą Linia żywota, wyrażoną na dłoni ludzkiej, na którą ma cień od góry palca spadać.

Naprzód weźmi słonki, albo pręcik, takiej długości, jaką jest od początku linii żywota, aż do palca skazującego, to jest: pierwszego przy wielkim, a tę słonkę postaw prosto ku górze, między wielkim palcem, a między skazującym tam gdzie linia B. albo żywota po-

czyzna się, potem patrz, kiedy cień od oney słonki padnie nakierowawszy tak rękę, dłonią ku górze obróconą, żeby cień od góry wielkiego palca, padł właśnie na linię żywota, a ten cień od słonki pokaże godzinę. To jednak trzeba wiedzieć, że od wschodu Słońca, aż do południa godzinę licząc począwszy od końca skazującego palca, kiedy iako widzisz na ręce wewnątrz napisano 5. swoim początkiem 6. 7. aż do 12. a ta godzina 12. znaczą południe: potem po południu godziny wipak się zaś liczą, także kiedy godzina przed południem była, która ukazywała liczbę 11. tam zaś po południu, godzina się pierwsza bierze kiedy dwie godziny przed południem były, które pokazywała liczba 10. tam zaś druga godzina po południu się bierze; i tak swoim porządkiem idą godziny aż do trzeciej, którą widzisz wyrażoną nad palcem wskazującym. Na przykład, kiedy przed południem chcesz wiedzieć, o której jest na Pułzegarzu, albo dalekoby było do południa; weźmi słonkę, i ustawisz ją na swoim miejscu, rękę tak nakieruj, iakom ci już powiedział, a jeśli cień od słonki padnie na wierzch najmniejszego palca, który się zowie *auricularis*, rozumiey że na ten czas stoi osma na pułzegarzu; a że od osmej do dwunastej liczą się godziny 4. tedy

tedy też zrozumieysz, że jeszcze cztery godziny do południa; jeśli cień padnie na pierwszy członek pod paznokciem tegoż palca, rzeczeysz że o dziewiętej na Pułzegarzu, a do południa godzin trzy &c. po południu zaś chcąc wiedzieć, o której godzinie, jeśli obaczyysz, żeć padnie cień od słonki na wtóry członek pod paznokciem małego palca, przy którym masz napisano 2. wiedz że już dwie godziny po południu, a gdy padnie na koniec palca środkowego, wiedz że już sześć godzin po południu, a drugie jeszcze 6. do północy, bo też zawsze odwrotną na Pułzegarzu północ. Ten masz krótki sposób poznania godzin; którego używając szczęśliwie, pamiętaj na napomnienia Chrystusa Pana, który do nas mówi: *Czajcież, bo nie wiecie czasu, ani godziny:*

Mat: c. 25. Co w częstej pamięci mając, więc gdy
Poglądasz na Kompas, patrzaj i sumnienia,
Tracąc twe godziny, nie tracze zbawienia.

Notandum, albo Excerpt z Świętego Hieronima Doktora Kościoła Bożego, o czym też i Wielebny Bada wspomina, iż w każdym Roku znajdują się polejzane trzy dni. To jest nieszczęśliwe. Naprzód:

Pierwszy jest zły dzień ostatni Kwietnia, którego dnia Judasz zdrayca się narodził. Drugi jest zły 1. Sierpnia, którego dnia Kaím Abła zabił Brata swego. Trzeci dzień jest podejrzany, 6. Grudnia, w który dzień Sodomowie miarki gniewu Bożego sobie dopełnili, i są też sprawiedliwym Sądem Bożym za grzechy nieczyste, w ogień fiarczyły na wieki skazani.

Druga Nota Świętego Adelfensa, którą też i Wulfangus obserwował

Pierwszy dzień Lutego, Marca 31. Września 30. Te tedy dni do wszelkich spraw publicznych i prywatnych są nieprawe do dobrego skutku, ale podejrzane; zaczym wystrzegać się w nich co zaczynać, traktować, stanować, budować, i cokolwiek sporządzać.

Insze zaś dni, które w konpucie każdego znajdują się. Miesiąca, te są od dawnych Matematyków, Astrologów, na też służące przestrogi obserwowane.

A. naprzód Wulfangus, w każdym całym Roku, pokazuje dni piędziesiąt i dwa podejrzanych,

W Styczniu jest siedm.	1. 2. 5. 7. 8. 15. 18.
W Lutym jest cztery.	15. 16. 17. 18.
W Marcu jest pięć.	7. 13. 15. 17. 30.
W Kwietniu jest pięć.	6. 7. 8. 15. 30.
W Maju jest cztery.	2. 4. 15. 17.
W Czerweu są dwa.	6. 8.
W Lipcu także dwa.	17. 20.
W Sierpniu jest pięć.	2. 3. 17. 18. 20.
W Wrześniu jest cztery.	15. 16. 18. 20.
W Październiku cztery.	2. 6. 7. 8.

D

W Listo-

W Listopadzie trzy.	7. 16. 17.
W Grudniu jest siedm.	1. 4. 6. 7. 15. 18. 20.
<i>Roku 1600 Tychon Brache, Astronom sławny w Duńskiej Ziemi, napisał taką</i>	
<i>Ekliptycznych dni tablicę o dniach w Roku podeyrzanych Nayszod.</i>	
W Styczniu.	1. 2. 4. 6. 11. 12. 20.
W Lutym.	1. 17. 18.
W Marcu.	1. 4. 14. 16.
W Kwietniu.	3. 17. 18.
W Maiu.	7. 8.
W Czerwcu.	1. 7.
W Lipcu.	17. 21.
W Sierpniu.	10. 21.
W Wrześniu.	1. 18.
W Październiku.	6.
W Listopadzie.	6. 8.
W Grudniu.	6. 11. 18.

Homerus w Księgach swoich, krytycznych albo podeyrzanych i niebezpiecznych dni w każdym Roku kładzie 31 w które dni żadney sprawy wielkiej i poważney uczynąć nie radzi. Są tedy te.

W Styczniu.	1. 2. 5. 7. 8.
W Lutym.	11. 12. 15. 16.
W Marcu.	12. 15. 16. 18.
W Kwietniu.	6. 7. 15.
W Maiu.	1. 12. 15.
W Czerwcu.	6.
W Lipcu.	12. 20.
W Sierpniu.	10. 20.
W Wrześniu.	10. 18.
W Październiku.	6.
W Listopadzie.	6. 16.
W Grudniu.	6. 15.

Sławny nasz Astronom Stanisław Słowakowicz, w Prześlansy Akademii Krakowskiej, Filozofii i Medycyny Doktor, o dniach niektórych Ekliptycznych, Roku 1680. wydał w Kalendarzu swoim, na przestroge pospolitego ludu, na zaświeca podeyrzanych dni Tablicę taką.

W Styczniu.	1. 2. 3. 4. 5. 7. 15.
W Lutym.	16. 17. 19.
W Marcu.	1. 15. 16. 17.
W Kwietniu.	6. 7. 18. 30.
W Maiu.	7. 15. 17.
W Czerwcu.	8.
W Lipcu.	27. 20. W Sier.

W Sierpniu.	1. 10. 20.
W Wrześniu.	15. 19.
W Październiku.	6.
W Listopadzie.	16. 17.
W Grudniu.	1. 6. 7. 15.

Paduanus zaś rozumie tych dni tylko godziny zle: iako to dnia pierwszego Stycznia, godzina 11. dnia 25. Stycznia, godzina 6. dnia 1. Marca, godzina 4. dnia 30. Kwietnia godzina 11. dnia pierwszego Sierpnia godzina 1. dnia 7. Grudnia godzina 1. i tak i o innych wielu dniach ten Autor napisał: ale napisze, czyli na całym zegarze, czyli na półzegarze, czyli przed południem, czyli po południu, dla tego tedy, dać im pokody lepiej.

O tych tedy dniach Ekliptycznych, w swoich Exemplarzach pisli, Pan Jakub Haur w Ekonomii Ziemiańskiej, M Stanisław Pecherzyński, w Kalendarzach swoich, Roku 1703. Chrystyan Lauter w swoich wykładach, i inni pomienione Tablice drukowali. Z tych wszystkich Tablic, nie więcej się znajduje do Roku tych Ekliptycznych dni iako 88. bo się w niektórych dniach z sobą zgadzają. Z tych tedy pomienionych Tabul, mniej dbając o 44. na które się ci pomienieni Autorowie w swoich przestroгах, niezgadzieli. Lecz przecie wybrało się czterdzięści i cztery dni z tych przestroг, na które się przynajmniej dwa albo trzy zgadzają. Zdało mi tedy za rzecz potrzebą dla osobliwej konfyderacyi, na osobliwej Tablicy te Ekliptyczne, dni podać. Y lubo to jest nie artykuł Wiary, ale przecie jest rzecz godna uwagi, iż ci Autorowie, będąc od siebie miejscami wiekami i rezydentami oddaleni, a przecie w swoich przestroгах z sobą się zgodzili. Szlachetna rzecz tedy, dla ostrożności swojej, to się może obeysć tych dni, bez czego poważnego sprawowania, lekarstwa brania, krwi puszczania, dzieci zostawiana &c. aby się zatrzymał.

Tablica z Autorów wyżej mianowanych, z sobą się zgadzających wybrana ma dni czterdzięści i cztery.

W Styczniu.	1. 2. 4. 5. 7. 8. 25.
W Lutym.	1. 16. 17. 18.
W Marcu.	1. 15. 16. 17.
W Kwietniu.	6. 7. 8. 25. 28. 30.
W Maiu.	7. 8. 15. 17.
W Czerwcu.	6. 8.
W Lipcu.	17. 20.
W Sierpniu.	9. 10. 20.
W Wrześniu.	1. 15. 18.
W Październiku.	6.
W Listopadzie.	6. 16. 17.
W Grudniu.	1. 6. 7. 15. 18.

D 1.

Według

Według zdania, i przestrogi tych wyżej pomienionych Autorów, o dniach tych podeyrzanych, uważaj sobie każdy jako chęć, i jako się podobać będzie, co z mojej życzliwości napisałem ci je, żeć przecie oni o nich wąpili; a to podobno nie dla czego innego, tylko dla grzechów ludzkich, w które miarki grzechowe dopełniali, a sprawiedliwość Boska ich w te dni karała, gdyż u Pana Boga, wszystkie dni są dobre i nie podeyrzane, ale u ludzi, i dla złości ludzkiej, mogą być niezczęśliwe dla grzechów, któremi Pan Bóg obrażony bywa, a zwłaszcza śmiertelnymi. Żyjącego włascie Bóżej, jest każda godzina i moment, a nietylko dzień szczęśliwy, i nie podeyrzany. Wiedział Balaam dzień gniewu Bóżej, w którym kiedy komu złorzeczył, albo błogosławił tak było: ale ludowi Izraelskiemu choć chciał, nie mógł złorzeczyć, i owszem mu błogosławił, bo był Bóg z nim, aż kiedy ludzie nieczystością się zmazali, Pana Boga obrażali za co i błogosławieństwo ono im nie nie dopomogło. Słusznie tedy każdy człowiek ma się i najmniey zęgo grzechu dobrowolnego z wielką pilnością strzedz: który nietylko jeden dzień, albo tydzień, ale i całą wieczność nieprzeżyty w niezczęśliwą odmianę, i czyni koniec wszelkiego szczęścia, i błogosławieństwa wiecznego, do którego jest każdy człowiek od Pana Boga stworzony.

Niektóre wiadomości potrzebne, przydatkowe,

A naprzód Roku i o jego Częściach.

Rok ma w sobie Miesiący 12. Tygodni 52. i dzień jeden. Dni zaś ma 365. i godzin niemal 6. bo bez kilku minut: pod który to czas Słońce około Zodyaku obroty swoje odprawnie. Które to sześć godzin przez cztery lata dzień czynią; (gdyż cztery razy 6. czynią 24.) i tak ten dzień przybywa co 4. Rok. A ten taki Rok nazywa się przestępny, dla tego dnia przybyłego: bo ten dzień zwyczajny porządek dni porusza, że muszą Święta w porządku, którym śli przez trzy lata, czwartego Roku poruszone bywać. Który to Rok przestępny ma w sobie dni 366.

Wiadomość o Godzinie.

Godzina ma w sobie Kwadransów, 4. Kwadrans, 1. ma minut 15. minuta ma w sobie sekund 60. sekunda zaś jedna, ma teryi także 60. i tak się godzina każda rozmierza.

Wiadomość o poprawnym Kalendarzu przez Grzegorza XIII. Papieża.

Co się wyżej rzekło, Rok ma dni 365. i dni 6. godzin nie spełna: do spełnienia tedy tych 6. godzin, których to minut że nie stałe spełna w tych 6. godzinach taki się błąd stał, że te minuty gdy się zebrały przez wieków piętnaście (to jest do Roku 1582.) uczyniły dni 10. które to dni 10. przeszko- da były do wypełnienia się porównania dnia z nocą Wiosennego na swoim miejscu: po którym to porównaniu dnia z nocą po pierwszej Pełni, powinna być wielkosc: która też dla tych dziesięci dni, na swoim czasie nie mogła być, z swego własnego miejsca często musiała ustępować: i tak teraz u Ruśi

w Ruśi na oko widzimy już i sami, że daleko po porównaniu często ustępuje, kiedy we 4. albo 5. Niedziel przypada. Dla tego Najwyższy Pasterz Gregorius XIII. zabiegając temu, i błąd do poprawy przywodząc, to porównanie dnia z nocą, przez dziesięć dni, które były z onych nadszawanych minut, przez piętnaście wieków urosły, na swoje miejsce, to, to jest na dzień 20. Marca przywrócił: a te dziesięć dni, jako niepotrzebne, i szkodliwe wyrzucił: i ten porządek na potomne czasy zostawił. O którym Concilium Nicejskie w Roku 1482. wiekuiście postanowiło. A zaś pomieniony Grzegorz XIII. Papież zabiegając temu żeby taki błąd i zamieszanie, na potomne czasy więcey niebywało, postanowił: żeby taki każdy czwarty Rok od Przestępnego, jako i przestępny był Przestępny; i teraz żeby bywał przestępny; oprócz setnych lat, i tak to: 1600. 1800. 1900. które nie mają być przestępne. Ale zaś piąty setny Rok, i tak to 2000. ma być Przestępny; i tak ten zwyczaj na potomne czasy iż cztery setne Roki nie mają przestępować, a piąty setny przestąpi, postanowił.

Wiadomość o Epaktach, i o Roku Przybyśowym.

Ponieważ iako się wyżej w pierwszej wiadomości powiedziało, Słońce około Zodyaku przez Rok obchodzi, to jest: przez dni 365. i godzin 6. a Miesiąc niżej chodząc, od Nowiu do Nowiu, przez dni 29. i godzin 14. i minut 7. w dwunastu Znakach Niebieskich, bieg swój odprawi: i tak do Roku dwanaście razy obszedzszy, czyni się wszystkich dwunastu Biegów Miesiąca przez Rok 354. tedy jeszcze każdego Roku zostaje dni 11. do liczby 365. Słonecznego Biegu; a dla tego gdy się z drugiego Roku zostaje drugie 11. dni które to nazywają się Epaktami czyni już dni 22. trzeciego Roku gdy do- wych 22. dni dojdzie dni i godzin 14. i stałe się Miesiąc jeden cały, i dla tego co półtrzecia lata, bywa przybyły, to jest Rok nazwany Przybyśowy: lubo w nim żadnego dnia nie przybyło, ale Miesiąc trzynasty w takim Roku przybywa; i toto są Epakta, to jest dni, co się zostają od dni Słonecznego biegu, do Roku Miesiącowi.

Wiadomość o Biegu Słonecznym na każdy Rok przez 12. Planet Zodyacznych, albo Znaków Niebieskich, które się nazywają tak:

Baran, Byk, Bliźnięta, Rak, Lew, Panna, Waga, Niedźwiadek, Strzelec, Koziorożec, Wodnik, Ryby.

Baran, jest znak ognisty, Słońce w nim panuje od dnia dwudziętego pierwszego Marca, aż do dnia dwudziętego pierwszego Kwietnia. Kto się tego czasu rodzi, bywa choleryczny, to jest gorący i suchy.

Byk, jest znak zimny, Słońce w nim panuje od dnia dwudziętego pierwszego Kwietnia, aż do dnia dwudziętego pierwszego maja. Kto się tego czasu rodzi, bywa melancholiczny, to jest zimny i suchy.

Bliźnięta, jest znak powietrzny, Słońce w nim panuje od dnia dwudziętego pierwszego Maja, aż do dnia dwudziętego pierwszego Czerwca. Kto się tego czasu rodzi, jest krwisty, to jest gorący i wilgotny.

Rak

Rak jest znak wodny, Słońce w nim panuje od dnia dwudziestego pierwszego Czerwca, aż do dnia dwudziestego pierwszego Lipca: Kto się tego czasu rodzi, jest flegmatyczny, to jest zimny i wilgotny.

Lew, jest znak ognisty, panuje w nim Słońce, od dnia 12. Lipca, aż do dnia 23. Sierpnia. Kto się tego czasu rodzi jest choleryczny.

Panna, jest znak ziemny, Słońce w nim panuje od dnia 23. Sierpnia, aż do dnia 24. Września. Kto się tego czasu rodzi, jest melancholiczny.

Waga, jest znak powietrzny: Słońce w nim panuje od dnia 24. Września, aż do dnia 24. Października. Kto się tego czasu rodzi, jest krwisty.

Niedzwiałek, jest znak wodny, panuje w nim Słońce od dnia 24. Października, aż do dnia 23. Listopada. Kto się tego czasu rodzi, jest flegmatyczny.

Strzelec, jest znamię ogniste, panuje w nim Słońce od dnia 23. Listopada aż do dnia 21. Grudnia. Kto się tego czasu rodzi bywa choleryczny.

Koziorożec, jest znak ziemny, panuje w nim Słońce od dnia 21. Grudnia aż do dnia 21. Stycznia. Kto się tego czasu rodzi bywa melancholiczny.

Wodnik, jest znamię powietrzne, panuje w nim Słońce od dnia 21. Stycznia, aż do dnia 19. Lutego. Kto się tego czasu rodzi, jest krwisty.

Ryby, jest znamię wodne, Słońce, w nim panuje od dnia 19. Lutego, aż do dnia 21. Marca. Kto się tego czasu rodzi, jest krwisty.

Natura Cholerycznego.

Datny, Smiały, zarosły, szczupły, niecierpliwy.

Na żółty poźredek kolor, suchy i gniewliwy.

Natura Melancholicznego

Chytry, smutny, zazdrośny, twarz jego żółtawa,

jest skrupulat, oszukacz, nie rad wiele dawa,

Natura Krwistego:

Szczodry, śmieszny, wesoły na twarzy, czerwienny,

Tchorz, cielisty, stateczny, ku wenerze skłonny.

Natura Flegmatycznego.

Spioch, liniwiec, otyły, a rad często pluć,

Nie pamiętny, twarz białej cery potażuje.

Choleryczni. Zwyczajnie pyźni, niecierpliwi, prędcy, pokwapliwi, krzywdę czyniący, ostrożni, pomścę i gniew kochający, dla influencyi znaku na Niebie ognistego.

Melancholiczni. Są milczący, dowcipni, mądrzy, pobeczni, sprawiedliwi, długo myślący, podeyrzliwi, skrupulaci, nie rychli, nie użyci, nie odważni, ślapi, łakomi, uporzcywi, lada co uważający, niewierni, rzkomo zamilczający, nie polityczni, nie ludzcy, a iako Grecowie mówią, *Misanthropi*, od konwersacji i uciekający, dla influencyi znaku na Niebie zimnego.

Krwisty

Krwisty. Są nieprzyjaciele smutnych mów kochający społeczną, i rekreacyj, nie zwadliwi, łaskawi, przyjemni w rozmowach, ludcy, bawni, pobozni, sprawiedliwi, nie krzywdzący, chyba gwałtem przymuszani, do gwałtu kwapliwi, ale od urazy swojej prędko odpuszczają, dla influencyi znaku na Niebie powietrznego.

Flegmatyczni. Są w czynach swoich leniwi, Prostaczkowie, cisy, pobozni, w radach nie odważni, w wykonaniu jakiegokolwiek rzeczy bieżliwi, kochają ale nie śmieją, nienawidzą, ale nie bardzo, skromni, posłuszni, dla influencyi znaku na Niebie wodnego.

Sluchaj Matematyka: *Cholericus conturbant, Melancholicus Regunt, Sanguinosi deliciaunt, Flegmatici conspireant.*

Kto chce być długoletnim na ziemi, (obietując Bóg wypełni) niechaj szanuje Rodziców swoich.

Niecnliwy żywot skraca dni życia, a cnotliwy przyczynia. Miej dobre sumienie, miej wyczynliwy i niehetny fortunie, wesołą i przyzwołą serca cerę: Pracy, miej w pokarmach i napoiach wielką baczność. i dni twe, zaprowadzisz w długie lat przeciągi, dobre z równie twoje.

Wiadomość co kto ma czytać pod każdym Znakem Niebia swego.

Jako się wyżej powiadziało o 12. Znakach Niebieskich, przez które Słońce przechodzi 365. dni, i godzin 6. (to jest, przez cały Rak) obmierzając tę 12. Znaków Niebieskich, od Nowiu do Nowiu, to jest przez 29. dni, i godzin 14. i minut 68. obchodzi, które się zwyczajnie między Świętami dorocznymi w Kalendarzu kład, każdego Miesiąca, i Aspektami Planet: żeby tedy daremnie nie były położone, ta się nauka daje.

Gdy Słońce jest w Baranie, ~~na~~ kruszców szukać, i onę z lewac, krew puszczać puszczaćdem i bakami, wyjawy głowę i szyję, gdyż ten znak tym czcionkam panuje, domy stawiać, włoły strzyć, purgować brć, czas dobry.

Gdy Słońce w Byku, ~~na~~ Sić, szczepić, wino rozfadzać, budować w drogę iść, włoły strzyć, dzieci zostawiać, zawzięt ści godzić, dobrze krew puszczać, purgować brć nie dobrze.

Gdy Słońce w Bliźniach ~~na~~ Ptaki łowić domy stawiać, włoły strzyć, poleśstwo odprawiać. Jednak krwi puszczać, purgować się, w drogę iść, przyiaciela iednać nie dobrze.

Gdy Słońce w Raku ~~na~~ Wody dobywać, Stawy, Młyny i Stodnie stawiać, legacje odprawiać, krew puszczać, byle nie z Hypatyki, także purgować się ale *in Elethacis*, Budynków iednać, strzyżenia włołów, i alchimi, może zaniechać.

Gdy Słońce we Lwie, ~~na~~ handlować, budować, strzyć włoły, przyiaciela iednać, czas dobry. Zły krew puszczać purgować się, w drogę iść, fugi przy mować, poleśstwo odprawiać.

Gdy

Gdy Słońce w Pannie ♍ Siac, szczepić, orać, dzieci zostawiać, handlować, legacye odprawiać. Złe jest o przyjaźń się starać, zenić się krew pufzczać purgancye in Elethuarius, brać.

Gdy Słońce w Wadze ♎ Dobrze jest purgancyą brać, o przyziściela się postarać, peregrynacyą odprawiać, szaty wietrzyć, Pofelstwo odprawiać, włofy strzyc Budować jednak, ogniem robić, przyziaciela iednać, złe.

Gdy Słońce w Niedzwiadku ♏ Bańki stawiać, purgans brać, kruszczyw nabywać, i one zlewać, w łaźni się myć. Niedobrze w drogę iść, handlować, w nowe suknie stroić się. o przyziaciela się starać, przyziaciela iednać.

Gdy Słońce w Strzelcu ♐ Krew puścić, peregrynować. zenić się, w łaźni się myć, kupczyć, budować, stroić się włofy strzyc, Połly ślać, przyziaciela iednać, dobrze: złe purgować się, siac, i szczepić.

Gdy Słońce w Kozierozżu ♑ Dobrze jest orać, winnice i ogrody sprawiać, szczepić, dzieci zostawiać, włofy strzyc legacye odprawiać. Złe krew pufzczać, purgancyą brać przyziaciela iednać.

Gdy Słońce w Wodniku ♒ Krew pufzczać, purgans wziąć, o przyziaciela się starać; w drogę iść, handlować, budować, włofy strzyc, czas spofobny. Zły pofelstwo odprawiać, przyziaciela iednać.

Gdy Słońce w Rybach ♓ dobrze pigułki wziąć, krew puścić, zenić się, budować, piwa warzyć, handlować, ustroić się w szaty nowe, legacye odprawiać, przyziaciela iednać. Złe, włofy strzyc, sługę przyziac.

To jednak czofy, tym więcej spofobnieysze, im Aspekty fortunneyse, które się epifują na każdy dzień Miesiąca w Kalendarzu.

WIADOMOSC o ZACMIENIACH.

Nie jest dziwne w Szkołach Matematycznych, Słońca i Xieżyca Zacmie- nie bo iakom wielom *Aequinoctiorum Solsticiorum, Novi uniorum, Plunilio um, augenti & dserenti dierum consuetudo subtraxit admirationem*, tak też Ma- tematykom, *causa naturales novitatem Ecliptici spectaculis subduxerunt*. Więc któreby to były *causa naturales*, Czytelnikowi memu Zacmie- nie Luminarium *tanquam aliquo prodigio konfunduacemu się dla informacyi kładę nayprzed.*

FUNDAMENT PIERWSZY.

Zacmie- nie Słoneczne, zawsze na Nowiu, a Miesięczne na pełni przytrafia się.

FUNDAMENT DRUGI.

Każde *corpus opacum*, stawione przeciw światłu, czyni cień. A jeżeli *corpus luminosum* (iakowe jest Słońce) będzie więktsze, niż *corpus opacum* (iako jest ziemia *corporis luminosa obiectum*, oświeci więcej niż połowicę *corporis opa- ci, sine oppositi r liquidum vero partem reliquit obscuram*, która uczyni cień spi- czalty, *umbram faciet pyramidalis in conum definitam Ex prop: 22. per p: Joannis Arch: Eg. Cantuari*

FUNDAMENT TRZECI.

Xieżyce jest też *corpus opacum*, iednak *propter raritatem*, z przyrodzenia swego do przyzięcia Słoneczney iasności akkomodowany, którą tak bierze w się- iak gąbka wodę, ale do przypufzczenia promieni Słonecznych na drugą stronę, *propter opacitatem* nie spofobny, nie inaczej iako iaka okrągła machyna, za- czym którą stronę obraca się do Słońca, ta tylko bywa oświecona, a druga ciemna, i cień od siebie ku nam rzucająca.

FUNDAMENT CZWARTY.

Kiedy bywa Now, na ten czas łączy się Xieżyce z Słońcem, ale to łączenie, nie bywa *per contactum*, iako kiedy położymy talerz na talerzu, gdyż Słońce jest na czwartey, Xieżyce zaś na pierwfzey od nas Sferze, ale kiedy Xieżyce w iednymie znaku z Słońcem znaydujący się, tak podeydzie pod Słońce, iako bywa głowa pod kapeluszem, to dopiero bywa *contactio* i zowie się Now.

Pełnia zaś przypada w ten czas, kiedy Xieżyce stanie na przeciwko Słońcu, *in signis oppositis, in gradibus & in minutis.*

FUNDAMENT PIĄTY.

Ecliptyka nie inszego nie jest, tylko iedna ścieżka, którą zostawia po so- bie *contrum solis*, pomykające się po Zodyaku, a *Punctus aequinoctis Veris, ad idem punctum, secundum suae sphaeram signorum*. Tę trudniey na Niebie postrze- żesz niż owę, którą todź czyni na wodzie.

FUNDAMENT SZOSTY.

Linia Dimetrals zowie się ta, którą Słońce, albo Miesiące dzieli na dwie części równe. Gdy tedy ta linia w pół Miesiące dzieląca, podeydzie pod linią w pół Słońce przedzielającą, w ten czas zowie się *diametralis situs* Miesiąca, przeciwko Słońcu.

FUNDAMENT SIODMY.

Zacmie- nie Luminarium nie może być, tylko, albo *in cauda* albo *in capite Draconis* co nie inszego nie jest, tylko punkta, albo intersekcye, które czy- nią dwa cyrkuly przecinające się

FUNDAMENT OSMY.

Zacmie- nie Słońca nie inszego nie jest, tylko *interpositio Luna inter Solem & terram. Luna vero Eclipsis, est interpositio terra, inter Solem & Lunam.*

To jest.

Kiedy się Słońce i mi w ten czas łączy się Xieżyce z Słońcem, stawiając *diametraliter sub linea Ecliptica*, między Słońcem i ziemią. A iż *corpus Luna* jest *opacum*, zaczym z tamtey tylko strony *versus astra* oświecone, *praeceit um- bram, versus nostrum aspectum*, i pewną część iasności Słoneczney nam odey- muie. Przetoż nie trzeba rozumieć, żeby Słońce tak traciło glans i iasność swoią, iako stracił wzrok niewidomy, ale tylko tak, iako gdyby mnie przy świe- cy czytającemu, stanął kto przeciwko świecy gorącej. Zas.

E

Zacmie- nie

Zaćmienie Miesiączne bywa na Pełni, a to w ten czas, kiedy Słońce by-
 wszy pod ziemią, a Miesiąc nad ziemią, (*vel è contra*, ale my tego nie widzie-
 my) stawiają przeciwko sobie *diametraliter sub Ecliptica* jedno *in capite*, a
 drugie *in cauda Draconis*: zacznym *in tali situ* ziemia *mediat à mediordo*, tan-
 quam *corpus opacum, oppositum corpori luminoso*, to jest Słońcu *praebet umbram*
pyramidalem sursum, która im wyżej wzgórę idzie, tym bardziej cięższe; gdy
 tedy Miesiąc pomykając się *Motu proprio* od Zachodu na Wschod, wpada w ten
 cień, musi być koniecznie, zaćmienie & *quidam* długie, jeżeli *in Perigæo*
sui Epicycli idąc dołem, padnie na cień niższy, krótkie jeżeli idąc gorą,
in apogæo sui Epicycli wchodzi w cień ciężki.

WĄTPLIWOSC PIERWSZA.

Ponieważ według tej informacyi każde zaćmienie Słoneczne bywa na No-
 wiu, a Miesiączne na Pełni; tedy, ile razy bywa Nów, tyle razy powinno się
 Słońce ćmić, a ile razy Pełnia tyle razy Miesiąc szwankować ma! *Odpowiadam*
na To: Gdyby w każdy Nów i Pełnią, *diametraliter sub Ecliptica* stawały *Lumi-*
naria in prædictis interfectionum punctis, de factis musiałyby się tyle razy ćmić
Luminaria ile razy bywa Nów, i Pełnia: iż jednak nie zawsze to się trafia, nie
 często też bywają *Eclipses*. Jako albowiem ten Gość, który stanął w Anto-
 kolu, albo na Szapizkach, nie poostał w Wilnie: nie może tego przed drugim
 prawdziwie udawać, że był w Wilnie. tak i *Luminaria*, które lubo się zeszły
in signo & gradu, non possunt dici perfecte Ecliptica, jeżeli się tak nie zniży, a
 żeby nie pociągniona *ex centro unius Luminaris* poszła *ad perpendicularium*, to jest:
 wprost ku *centrum aëterius Luminaris*.

WĄTPLIWOSC DRUGA.

Swiadczy *Dionysus Areopagita, in Epistola ad Polycarpum*, którego też cytuję
Franciscus Tætelmanus in Philosophia naturali: że pod czas Pełni, kiedy Chry-
 stus Pan, Stworca i Zbawiciel nasz, umierał za nas na drzewie Krzyżowym,
 widział z Apolofanefem Filozofem Zaćmienie Słońca w Egipcie na Pełni: a
 nie tylko na Nowiu ćmi się Słońce. A oprócz tego, nietrzeba wątpić o tym że
 tamto Zaćmienie Słońca pod Pełnią się trafia: albowiem SS. Ewangelistów
 przyznają: że Chrystus Pan pod czas Uroczystości Wielkonocney Żydowskiej,
in Sancta Parasceve ucierpiał, i ofiarowan jest: która że była pod pełnią, *patet*
Exodus 12mo: bo Judæi Pascha, plenâ Lunâ celebrare debebant. Co jeżeli tak jest,
 tedy Zaćmienie Słońca nie tylko na Nowiu, ale i na Pełni być może.

Odpowiadam nato: Zaćmienie Słoneczne, nie przyrodzonym, ale cudownym
 i nadprzyrodzonym sposobem, w ten czas pokazało się. Czego tak dochodzą:

1. Każde Zaćmienie Słońca, *naturaliter* bywa na Nowiu, iako się pokaza-
 ło. W ten czas zaś iakom wywiódł, nie był Nów ale pełnia: toć nie było na-
 eważnie, ale *supernaturaliter & miraculosè*.

2. *Naturali*

2. *Naturalis & proprius cursus* Luna jest od Zachodu na Wschod, w ten
 czas (*teste Dioniso Areopagita*) *motu velocissimo* powróciwszy się Miesiąc *ab or-*
tu, versus meridiem, stanął *diametraliter* Pod Słońcem, i stał pod nim przez
 trzy godziny, ćmiąc go w oczach całego świata. Potym kiedy już Pan umarł,
 prędkim impetem skoczył na miejsce własne ku Zachodowi, z kądem się był wro-
 cił dla Zaćmienia Słońca. Toć znać, że na ten czas, nie *naturalis*, ale *miracu-*
losa była *Eclipsis Solis*.

3. *Naturaliter* poczyna się Słońce ćmić *à parte occidentali corporis Solis*.
 Tamtego zaś Zaćmienia *initium* pokazało się *à parte orientali*.

4. *Naturaliter in Eclipsi Solis*, ta strona, która się poczyna ćmić, naprod
 do swey utraconey przychodzi iasności, tam zaś na opak się stało: bo ta strona
 która się wprzód ćmiła, na ostatku iasność otrzymała.

5. *Naturaliter* Słoneczne Zaćmienia długo trwać nie może, dla szczupło-
 ści Xiężyca, i prędkiego biegu jego, tamto Zaćmienie trwało przez trzy
 godziny. Na co zapatrując się pilnie pomieniony *Dionysus Areopagita*, rzekł
 te słowa.

Aut Deus natura patitur, aut Mundi machina dissolvitur:

Wiadomość, czyli też są w rzeczy samey na Niebie te Zwierząt 12. Kłobro Astro-
nomowia Znakami, albo Znamionami nazywają.

Odpowiadam Nie są, ale tym Znakom dla tego Zwierząt imiona wynaleźli
 Gwiazdopisowic, a nypierwszy *Cleostratus*, iż się zdadzą mieć własności,
 albo przymioty Zwierząt tych, od których się nazywają, to jest: że na
 świecie sprawują skutki, tym Zwierzętom przyzwoite. *Naprzeklad*.

Pierwszy znak zowie się Baranem, albowiem iako Baran jest zwierząt-
 ko ciepłe, tak też Słońce, ten znak przebiegając, zdobywa ciepła swego, i nim
 pod miesięczne kreatury ogrzewa.

Wtóry znak zowie się Bykiem, bo iako ten silniejszy jest od Barana,
 tak też Słońce ten Znak przebiegając, już bardziej ziemię, niż gdy było w Ba-
 ranie ogrzewa: albo iż pod bytność Słońca w Byku, orać tym bydłem i upra-
 wiać pola gospodarze zaczynają.

Trzeci Znak wziął imię od Bliźnięt, iż iako tych dwoje jest, tak Słoń-
 ce w nim zostające, w dwoy nasob niby ciepła przyczynia i uśilniejsze, niż
 pierwej było, sprawuje ciepło.

Czwarty Znak zowie się Rakiem: bo gdy Słońce dōjdzie tedy niby
 Rak idzie wstecz albo wpak, i od nas się umyka.

Piątemu Znak Lwa nazwisko dano: bo iako Lew jest z Zwierząt i
 bestyi najmocniejszy, tak też Słońce ten Znak przechodzące, na potęgę
 służy i grzeie.

12.

Szósty

Szósty Znak ♋ Panną mianowano, bo w nim Słońce zostając, nieplodne nieiako jest, i nie nowego nie rodzi, tylko gorącością swoją dojrzwęć się Fruktom pozwala.

Siodmy Znak ♌ Szali, albo Wagi nazwano: bo gdy Słońce przebiega, Dni i Nocy równają się, i niby na Szali z sobą się wazą.

Osmy Znak ♍ Niedzwiedziem (co się zowie *Scorpio*) nazwano, bo iako ta gadzina ogniem swym iadowitym szkodzi, tak też pod rezydencją w tym Znaku Słońca, ostróżimna aerya, ile nie ostrożnych ludzi, wskroś przenika, i febry różne sprawuje.

Dziewiąty Znak ♎ Strzelcem mianowano, z tey przyczyny: że gdy weń Słońce wnidzie, dżdżów rzefistych z śnieżnicami porusza, które niby strzały na ziemię się z Nieba spuszczaią.

Dziesiąty Znak imię wziął ♏ Koziorozca bo iako Kozy z Kozłami, na drzewie się przednimi nogami wspinaią, i o nie opieraią; tak Słońce oparwszy się o ten Znak, do nas zowu zbliżać się poczyna.

Jedynasty Znak ♐ Wodnikiem się zowie z tąd, iż pod bytność w nim Słońca wody się na ziemi, z śniegów i lodów rezolucyi przyczynia.

Dwanastyemu Znaku ♑ Ryby nazwiska ustąpił: bo gdy tam Słońce zostaje, rzeki przybieraią, i z brzegów wylewaią, po których sterty siana, chałupy, domowe bydła, a częstokroć i ludzie niby ryby pływają.

A ta oprócz tych może tu służyć racya, czemu się pierwszy Znak ♈ Baranem mianuje: bo Gwiazdy które w tey części Zodyaku świecą, postać Barana wyobrażają, tak i o drugich rozumieć.

Drugim Konstellacyom zaś, na pamiątkę wielkich ludzi i w Matematyce biegłych nazwiska dano, iako to: iedna zowie się Herkulesem; na pamiątkę Herkuleśa: inne na pamiątkę innych różnych rzeczy Historyjami sławnych.

Wiadomość o Kanikule.

Gwiazda *Kanikula* nazwana, wszelkim lekarstwom nie przychylna, która między innymi gwiazdami, na firmamencie zostającemi, jest okazalsza, dla tego zowie się *Kanikula* albo piąta Gwiazda; bo wiey dni żydzi szaleją, Wina się burzą, na Morzu nawalności wstają, Rzeka *Nil* nazwana, przez Egipt płynąca; z brzegów rozlewa, lekarstwa ludziom szkodzą, &c. Te iednak skutki wgorętszych tylko państw krajach w Moskiewskich i innych zimnych Państwach cale ich nie czuć. U nas także gdy zimne trafi lato, nie wiele mają mieysca. Podczas przecie upału wiele pów szaleie, Wina iednak nie tak w beczkach, iako w głowach się burzą, Cholerycy częstokroć od rozumu od chodzą; a ci co się głęboкими naukami bawią, zawrót głowy cierpią; więc dla tego w te dni, Szkołom dają pokój, i nawakacye rozpuszczają Studentów, Dni zaś kanikularne tak się rozumieć mają, kiedy ta Gwiazda razem wschodzi z Słońcem, którego to się dnia staie, ów dzień zowie się szrodek kanikuly na początek rachuje się na dwie Niedzieli

dzieli przed tym dniem, koniec zaś we dwie Niedzieli, pótym dniu więc wżyskiego czasu czyni Niedziel 3. Różnie zaś ta pomieniona Gwiazda ten Wschod swdy z słońcem odprawuje

- ♄ Jako to: na przykład w Rzymie wschodzi dnia trzydziestego Lipca.
- ♄ w Wenecyi w Padwie, &c. wschodzi dnia trzeciego Sierpnia.
- ♄ w Wiedniu i w Paryżu, &c. wschodzi dnia szóstego Sierpnia.
- ♄ we Lwowie, i w Przemyślu, &c. wschodzi dnia siódmego Sierpnia.
- ♄ w Krakowie, w Jarosławiu, w Grodku &c. wschodzi dnia 8. Sierpnia.
- ♄ w Olyce, w Łucku, w Włodzimierzu, w Sokalu w Belzie, w Grybowcu, w Zamościu, w Bełżycach, w Sandomierzu, w Piotrkowie, w Poznaniu, w Plocku, &c. wschodzi dnia dziewiątego Sierpnia.
- ♄ w Chełmie, w Lublinie w Warszawie, w Łowiczu; w Gaieźnie, w Kaliszu &c. wschodzi dnia dziesiątego Sierpnia.
- ♄ w Słucku Litewskim, w Toruniu, &c. dnia iedynastego Sierpnia.
- ♄ w Gdańsku, w Warmii, w Wilnie, w Grodnie, w Kownie: &c. dnia dwunastego Sierpnia.

Wiadomość o Biegu siedmiu Planet Niebieskich, także o ich własności, które się nazywają przyrodzeniem.

Saturnus ♄ według własności zimny, suchy, odprawuje swdy bieg przez Zodyak, to jest przez dwanaście Znamion Niebieskich, lat trzydzięści.

Jowisz ♃ według własności swey ciepły, wilgotny, odprawuje bieg swdy około Zodyaku lat dwanaście.

Mars ♂ według własności swey gorący, suchy, odprawuje bieg swdy około Zodyaku lat dwie.

Słońce ☉ według własności swey, gorące, i suche, odprawuje bieg swdy około Zodyaku Rok ieden.

Wenus ♀ według własności swey wilgotny ciepły, odprawuje bieg swdy około Zodyaku Rok ieden.

Merkuriusz ☿ według własności swey ciepły i suchy odprawuje bieg swdy około Zodyaku lat dwie.

Miejsięc ☾ według natury co Kwadra inakfzy, to jest: Now Miejsięc ciepły, wilgotny. Pierwiza Kwadra, ciepła, sucha, Ostatnia Miejsięc zimna, sucha. Ostatnia Kwadra zimna wilgotna Biegu wżyskiego Miejsięca przez Zodyak cały, to jest: przez dwanaście Znaków Niebieskich, dni dwadzieścia i dziewięć, godzin czternaście i minut czterdzieści cztery.

Wiadomość o Złączeniach Wielkich Planet.

Różność *coniunctionis Saturni cum Jove, attenditur, vel pens motum, vel penes aspectum*, którzy między sobą *ad invicem* miewiają. Co się tknie różno-

ści *penes motum*, trojakię jest złączenie Saturna z Jowiszem: wielkie, średnie, i mnieysze.

Złączenie wielkie zowie się to, które przypada w pierwszym Znaku Zodiaku, to jest: w Baranie, co się trafia w lat 960. do czego niżej przyjdzie, złączy się *Saturnus per quaternas triplicitates*, czterdzieści ośm razy, łącząc się po dwanaście razy, *in unaquaque triplicitate*, każdy raz we dwanaście lat.

Złączenie średnie, to jest: które się trafia *mutando triplicitates*, Ignom, iaki jest Baran, Lew, Strzelec *Terream*, iaki jest Byk, Panna, Koziorożec *Aerem*: iaka jest Waga, Bliźnięta, i Wodnik *Aquam*, iaki jest Rak, Niedźwiadek, i Ryby.

Złączenie zaś mnieysze to się zowie, co we dwanaście lat przypada; iako się wyżej powiedziało; które i takie złączenie, nie może się tedy nazwać wielkie, bo *non dum rediit ad principium Arietis*; ani też średnie, paki się nie odprawi dwanaście razy *in tripli itate ignis*, ustąpiwszy *a prima conjunctione in Ariete*: ale się raczej nazywa złączenie mnieysze, bo we dwanaście lat przypada.

Co się zaś tkanie różności *coniunctionis Saturni cum Jove*, *considerata penes aspectum*, to jest, że się to łączą. *Planita superiores*, których obrot jest bardzo leniwy, bo tylko po kilka minut przez dwadzieścia cztery godziny ustępuje; to złączenie tymże sposobem wielkie, średnie i mnieysze. Wielkie, kiedy się łączy *Saturnus z Jowiszem*, Średnie kiedy się łączy *Mars z Saturnusem*. Mnieysze, kiedy się łączy *Jowisz z Marsem*. Te tedy złączenie zowie się mnieysze, względem obrotu *in Zodiaco*: jest przeciw wielkie, że się łączą *duo superiores, & ponderoli planeta*. A jednak i dla tego zowie się też wielkie, że wielkie przypadki w Państwach, i Królestwach za sobą przynosi. A osobliwie *coniunctio penes motum considerata*, która zwykła nowych *Prophetarum* budować. Po takowych złączeniach, Komety trzeba wyglądać, a te pospolicie znaczą *caristiam rerum*, suchość, nieurodzaj, głód *consequentes* &c. Lubo nie zaraz, ale blisko po takowym złączeniu następujących czasów, *teste Firmici cap: 10 Avenante in tract: de revolutionibus* (owo zgola i teraz *multa flagella peccatoris* nam Niebo pokazuje) my jednak Pana Boga prosimy, aby nas miał w swojej opiece, i żeby nasze złe prognostryki, w dobre się skutki obróciły; gdyż ich skutki więcey należą do tych Krain, w których znakach się trafiają.

Naywiękze to bywa złączenie, ilekroć naywyżsi trzy Planetowie *Saturnus, Jovis, i Mars*, oraz i o jeden czas schodzą się. Z kąd podobieństwo jest, że ta ich schadzka, więkze na tym świecie sprawuje mutacyę, niż gdy tylko schodzą się dwa Planetowie, *Saturnus z Jowiszem*, albo *Mars z Saturnusem*.

Wia-

Wiadomość o Krwi puszczaniu, tak puszczadłem iako i Bańkami, wielce potrzebna i pożyteczna.

Owociaki czas jest puszczania krwi, ieden z potrzeby, drugi z obierania; z potrzeby: kiedy w chorobie iakiey ciężkiej kto zostaie, iako to: w powietrzu, pleurze, skwinancyi, szaleństwie, appoplexyi, i w innych chorobach, tym podobnych; a w taki czas, sama potrzeba wyciąga iak nayprędzey krew puścić, nie czekając czasu wybornego. Drugi czas z wyboru, a o tym się wszyscy lekarze zgadzają, że gdy kto ma krew puszczac, nie zbyt czasu gorącego, ani też czasu zbyt zimnego, upuszczać krwi: bo więcey zaszkodzi niż pomoże. Potym oglądaj się na lata, bo przed 14. rokiem, i około 50. lat, nie masz puszczac krwi, 3. Kto się nie wzwyczał, aby niepuszczał, aż za wielką potrzebą, 4. Człowiek bardzo młody, nie ma krwi puszczac, 5. Lecie i na wiosnę z prawey, Zimie i w Jesieni, z lewey strony. Y to masz pilnie uważac, 1. Aby na dwa dni przed Nowiem także też na dwa dni po Nowiu, krwi nie masz puszczac a to dla tego, iż na ten czas Xieżyce wilgotności swojej, którey ciała ludzkie wielce potrzebują, cale pozbywa; a gdy ieszcze w ten czas krew się z człowieka wytoczy, to złe, bo przez to znacznie się mu życia umnieysza, pospolicie w więkze choroby wpadać zwyki, 2. Krew nie puszczac na dzień ieden przed Pełnią Xieżyca, także też na dzień ieden po Pełni, dla nie mnieyszych poważnych racyi przyrodzonych, których tu nie kładę, 3. Także na 12. godzin przed Kwadrą, i po Kwadrze, tak pierwzey, iako i ostatniey, 4. Nie zacinać żyły dnia tego którego albo $\odot\text{H}\odot$ albo $\odot\text{H}\odot$ albo też $\square\text{H}\odot$ przypadają, co pilnie uważac potrzeba, 5. Kiedy Xiezyce przechodzi $\text{H}\odot$ 6. Podczas Kanikuły, 7. Niemasz z tego członku puszczac krwi, albo baniek stawiac, w którego członku znamieniu jest Xiezyce. Ale którymi panuje flegma, niechay puszczają gdy Xiezyce jest w $\text{H}\odot$ okrom główney żyły, którą zowią *Capholica*. W $\text{H}\odot$ okolo udów, Melancholicy zaś niechay puszczają na początku $\text{H}\odot$ lecz na biotrach nie. W $\text{H}\odot$ okrom $\text{H}\odot$ i wyższych członków. Cholerycy zaś w $\text{H}\odot$ oprócz plucnych żył. W $\text{H}\odot$ oprócz *Zaff*: w inszych znamionach nie godzi się. Wiedz też, iż od Nowego Xieżyca, aż do Pierwzey Kwadry, młodzi ludzie krew puszczac mają. Od tey Kwadry, już dorosli, i prawie stali. Od Pełni, aż do wtorey Kwadry, ludzie średniego wie u. A zaś od tego czasu do Nowego Xieżyca starzy niechay puszczają. Wiedz też że Bańki dobrze stawiac, kiedy i krew puszczac, acz ie możesz stawiac w każdym Znamieniu, oprócz gdy Xiezyce pomia $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, To też wiedz, iż Bańka lepiej ciągnie, gdy się ciało lepiej zagrzeie. O tym też wiedz, iż Łażnia ma różność od Baniek, bo gdy chcesz wilgoć wypuscic tedy w $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, a gdy suchość ciała odmukczyc, tedy w $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, $\text{H}\odot$, pożytecznie.

Bańki

Wiadomość o Rokach Klimaterycznych.

Pewny Autor w Rzymie, Roku Pańskiego 1652. wydał obserwancyą taką, że kto się pod jakim znakiem Niebieskim rodzi, niech wie, jakie lata w życiu swoim niebezpieczne mieć ma. jako to;

Rodzący się pod Baranem, Rok 12. 30. 75. w życiu swoim mają mieć na pieczy.
Rodzący się pod Bykiem, Rok 12. 22. 33. 40. 74. w życiu mają straszny.
Rodzący się pod Bliźniętami, 9. 10. 15. 25. 32. 42. Rok nienawistny.
Rodzonym się pod Rakiem, Lata 24. 32. 72. mają być szkodliwe.
Rodzący się pod Lwem, 12. 22. 30. 41. 57. 58. w życiu mają straszny.
Rodzący się pod Panną, Rok 16. 18. 24. 35. w życiu mają bojaźliwy.
Rodzący się pod Waga, Rok 15. 25. 42. 85. niech za ładaco nie waży.
Na rodzących się pod Niedźwiadkiem, Rok 17. 19. 28. 85. żądło ostrzy.
Na rodzących się pod Strzelcem, Rok 14. 23. 40. 61. 80. na zdrowie strzela.
Rodzonym się pod Koziorózcem, Rok 8. 18. 27. 33. na zdrowie czatuie.
Rodzący się pod Wodnikiem, Rok 33. 42. 59. 75. 80. zdrowiu nieprzyjazny.
Rodzący się pod Rybami, Rok 15. 30. 78. w życiu swoim przeciwny mieć ma.

Druga obserwancya tegoż Autora, według rosnącego, albo schodzącego Xieżyca, poczawszy od samego Nowiu, względem długiego, albo krótkiego życia lub słabości jaka następuje.

Dziecie które się rodzi w dzień sam Nowiu, krótko żyje, które zaś drugiego po Nowiu, długiego bywa wieku. Dziecie rodzące się trzeciego dnia od Nowiu, krótko żyje. Czwartego dnia narodzone, bywa słabe, to jest piekliwe, Piątego dnia narodzone niebezpieczne w życiu. Dziecie rodzące się dnia 6. od Nowiu, bywa chorowite; Dnia 7. długo żyjące. Dnia 8. w młodym wieku z świata schodzi dnia 9. uchowa się słabe i mdłe. Dziecie na świat wychodzące, dnia 10. od Nowiu, starości wielkiej dojdzie: w dzień 11. niebezpieczne. W dzień 12. mierny wiek żywota pędzi, Dziecie na świat wydane, w dzień 13. od Nowiu, jeśli dzień 18. przepędzi długo pożyje. W dzień 14. od Nowiu, będzie chorowite w dzień 15. długoletne dzieci dnia 16. i 17. od Nowiu rodzące się, bywają zdrowe na ciele, dnia 18. niepewne życie, dnia 19. słabe, Dnia 20. mocne i długowieczne. Dnia 21. od Nowiu kto na świat wynidzie, nie długo się na nim cieszy. Kto 22. dnia, miernie pożyje. Kto 23. z chorobami się często biedzić będzie. Rodzacy się 24. od Nowiu, nie pewnego życia, dnia 25. na świat światła, dnia 26. niebezpieczny dnia 27. mierny wiek prowadzić może. Dzieci rodzące się na świat, dnia 28. od Nowiu, pomierne lata prowadzą dnia 29. to jest na wchodzie Xieżyca rodzące się, różnym chorobom podległe i nie trwałe bywają.

Takieś obserwancya, nie są to Ewangellia, którzy konieczną wiarą trzeba, lecz przeważnie Autorowie nie bez racyi one wymyśleli; Może is, komu się zda, w życiu obserwować, albo nie.

Auguria Futurorum in Polonia Regum, Post mortem.

SIGISMUNDI AUGUSTI.

Flos Valle,
Nominis Corona,
Exul Fortitatus,
Gloria Succedens,
Manipulus Sterilis,
Noctis Breve Sidus,
Macus Congregatorum,
Diversicolor,
Solus Biceps,
Ex Duobus Unus.
Sinitus Aquarum.
Custos Vigilantia.

Henricus Valefius.
Stephanus pridus.
Sigismundus Tertius.
Vladislaus Quartus.
Joannes Casimirus.
Michael Primus.
Joannes Tertius.
Augustus Secundus.
Augustus Tertius.

Wiadomość, albo pamięć Panowania Xiąząt, Królów i Monarchów Polskich, między, około którego czasu w Polszcze Panowali.

Liczba Xiąząt.	Imiona Monarchów Polskich.	Roki Pańskie.
1.	Xiąże LECH Pierwszy, osiadł Polskie Krainy.	550.
2.	Xiąże Lech, wtóry, Syn Pierwszego Lecha, wstąpił na Xieństwo, po Oycowskiej śmierci.	580.
3.	Xiąże Wyzimier Wnuk Lecha pierwszego wstąpił na Państwo, około Roku Pańskiego.	600.
4.	Dwanastcie Woiewodów pierwszych, około Roku.	630.
5.	Xiąże Krakus, obrany na Xieństwo Polskie około Roku.	700.
6.	Xiąże Lech trzeci, Syn Krakusa panował Roku. Ten dla Bratobójstwa z Xieństwem zrzucony, na wygnaniu umarł bez potomka.	725.
7.	Xiążna Wanda Córka Krakusa, Panowała około Roku.	730.
8.	Dwanastcie Woiewodów powtóre, około Roku.	740.
9.	Xiąże Przemysław, albo Leszko pierwszy, wybrany na Xieństwo Polskie Roku. Ten potomka żadnego nie zostawił po sobie.	750.
10.	Xiąże Leszko wtóry Zawodnik, wygrał Xieństwo Roku.	780.
11.	Xiąże Leszko trzeci Zawodnik pierwszy, obrany Roku.	781.
12.	Xiąże Leszek czwarty, Syn Leszka trzeciego, wstąpił na Państwo Roku.	800.
13.	Xiąże Popiel pierwszy, Syn Leszka czwartego, wstąpił na Państwo Roku.	815.

14. Xiążę Popiel wtóry Myszostrawny, Syn pierwszego Popiela, wstąpił na Państwo Roku. 830.
15. Xiążę Piast Mieszczanin Kruszwicki, wybrany na Monarchyzę Polską Roku. 897.
16. Xiążę Ziemowit, Syn Piastrów, wstąpił na Państwo Roku, Panował lat trzydzieści i trzy. 895.
17. Xiążę Leszek Piąty, Syn Ziemowita, a Wnuk Piastrów, wstąpił na Państwo Roku. 902.
18. Xiążę Ziemomyśl, Syn Leszka piątego, wstąpił na Państwo R. 921.
19. Xiążę Mieczyław, albo Mieszko, Syn Ziemomyśla, pierwszy Pan Chrześcijański wstąpił na Państwo Roku. 962.
20. Król Bolesław Chrobry, pierwszy Koronowany, Syn Mieczyława pierwszego, Roku. 999.
- Panował lat trzydzieści i pięć.
21. Król Mieczyław wtóry, Syn Bolesława Chrobrego korono: R. 1025.
22. Król Kazimierz pierwszy, Mnich, Syn Mieczyława po siedmiu letnim *Interregnum* koronowany Roku. 1041.
23. Król Bolesław wtóry, rzeczony śmiały, Syn starszy Kazimierza pierwszego, koronowany Roku. 1068.
24. Xiążę Władysław pierwszy Hetman, drugi Syn Kazimie: brat młodszy Bolesława śmiałego, obrany na Królestwo Roku. 1082.
25. Xiążę Bolesław trzeci, rzeczony Krzywousty, Syn Władysława Hermana, wstąpił na Państwo Roku. 1103.
- Panował lat trzydzieści i sześć.
26. Xiążę Władysław wtóry, Syn starszy Bolesława Krzywoustego, wstąpił na Królestwo Roku. 1140.
27. Xiążę Bolesław czwarty rzeczony Kędzierzawy Syn młodszy Bolesława Krzywoustego a Brat Władysława wtórego wstąpił na Pan: Roku. Panował lat dwadzieścia i siedm. 1174.
28. Xiążę Mieczyław trzeci rzeczony stary, Syn Bolesława Krzywoustego, Brat młodszy Bolesława Kędzierzawego, obrany na Króla: Pol: R. 1147.
29. Xiążę Kazimierz wtóry, rzeczony Sprawiedliwy, Syn Bolesława Krzywoustego, Brat najmłodszy Mieczyława starego, obrany na Królestwo Polskie Roku. 1184.
30. Xiężna Helena, Matka z Synem Leszkiem białym, Zona Kazimierza Sprawiedliwego. Panowała Roku. 1194.
- Mieczyław stary Powtórę Xiążęciem.

- Leszek biały z Matką Heleną powtórę Xiążęciem.
Mieczyław stary trzeci raz Xiążęciem Polskim umarł.
31. Xiążę Władysław trzeci, rzeczony Łaskonogi, Syn Mieczyława starego, wstąpił na Państwo Roku. 1202.
 32. Xiążę Leszek dziewiąty, rzeczony biały, Syn Kazimierza Sprawiedliwego, trzeci raz Xiążę: Polskim Roku 1266.
 33. Xiążę Bolesław piąty, rzeczony wstydliwy, Syn Leszka białego, młodo obrany na Królestwo Roku. 1232.
 - Który lat Piędziesiąt i dwa, bez potomka umarł.
 34. Xiążę Leszek dziesiąty, rzeczony czarny, Syn Kazimierza Xiążę: Kujaw: z Rodu Xiążąt Mazowieckich, wybrany na Pań: R. 1280.
 - Umarł Potomka żadnego nie zostawił po sobie.
 35. Xiążę Henryk Pierwszy, rzeczony Probus Xiążę Wrocławskie, wiachał do Krakowa Roku. 1290.
 36. Król Przemysław wtóry, Xiążę Wielkopolskie, Pomerańskie na Królestwo Polskie koronowany Roku, 1295.
 - Królował Miesiący ośm, zabity od Margrabiów Brandeburskich.
 37. Król Władysław czwarty, rzeczony Łokietek, brat rodzony czarnego Leszka jednego Ojca, ale inżey Matki, obrany na K. P. R. 1296.
 38. Król Wacław Czech, koronowany Roku. 1300.
 - Królował lat pięć, po nim koronowany powtórę Łokietek R. 1306.
 39. Król Kazimierz trzeci rzeczony Wielki, Syn Łokietków. koronowany na Królestwo Roku. 1333.
 - Królował lat trzydzieści i siedm.
 40. Ludwik Węgierski Król, Siostrzeniec Kazimierza Wielkiego, obrany na Królestwo Polskie Roku. 1370.
 - Królował w Polsce lat 12. w Węgrach lat 41. po nim Zygmunst Margrabia Brandeburski, za Króla obrany, ale nie korono: R. 1382.
 41. Król Władysław piąty, rzeczony Jagiełło, Xiążę Litewskie, obrany na Królestwo Polskie. 1384.
 - Królował lat 48 im. Litwę z Koroną z jednoczył R. 1386.
 42. Król Władysław szósty, Syn starszy Króla Jagiełły, (który też był Królem Węgierskim) koronowany Roku. 1434.
 - Królował w Polsce lat 22. niespełna, w Węgrzech lat pięć. Zmarł pod Warną od Turków zabity Roku. 1444.
 43. Król Kazimierz czwarty, Syn drugi Króla Jagiełły, brat Władysława Jagiełły koronowany, Roku. 1447.
 - Królował lat czterdzieści i pięć.
 - Tu Xiążę Kazimierz Święty, Syn Kazimierza Króla, Wnuk Jagiełły, narodził się w Krakowie Roku. 1458.

44. Król Jan Olbracht, Syn starszy Kazimierza, Jagielly.
Koronowany Roku. 1491.
Królował blisko dziewięciu lat, umarł bez potomstwa
45. Król Alexander pierwszy, Syn średni Kazimierza Jagielly brat
Olbrachta, Xiąż Litewski: obrany na Królestwo Polskie R. 1501.
Królował lat. nie spełna pięć.
46. Król Zygmunt pierwszy, Syn trzeci Króla Kazimierza Jagielly,
Brat młodszy Króla Alexandra, wybrany na Króla: Pol: R. 1507.
Zygmunt pierwszy Królował lat. 41.
47. Król Zygmunt August, Syn Zygmunta pierwszego, koronowany
na Królestwo Polskie Roku. 1548.
48. Król Henryk Francuz, obrany na Królestwo Polskie Roku, 1574.
Królował w Polsce Mieisęcy 5.
49. Król Stefan Batory, Xiąż Siedmigródzki, obrany na Króle-
stwo Polskie Roku. 1576.
Umarł bez potomstwa, miał za sobą Annę Zygmunta pierwszą córke
50. Król Zygmunt trzeci, Syn Jana Króla Szwedzkiego, od Kata-
rżyny Królowey Polskiej Zygmunta pierwszego Córki a
Zygmunta Augusta Siostry zrodzony Roku. 1566.
A na Królestwo Polskie wybrany i koronowany Roku, 1587.
Królował lat 44.
51. Król Władysław siódmy, rzeźbiony czarny, Syn Króla
Zygmunta trzeciego, wstąpił na Królestwo Roku. 1634.
52. Król Jan Kazimierz Syn Króla Zygmunta trzeciego, Brat
Władysława czwartego, koronowany Roku. 1648.
Ci dwa Bracia Królowie pomarli bez potomstwa.
53. Król Michał pierwszy, Xiąż Wiśniowiecki, na Królestwo
Polskie wybrany Roku. 1660.
54. Król Jan trzeci Sobieski, Hetman Wielki Koronny, wy-
brany na Królestwo Polskie, i koronowany Roku. 1674.
Królował lat 22.
55. Król August II. Xiąż Saskie, obrany na Królestwo Pol-
skie Roku: 1697.
Królował, lat 26.
56. Król August III. Syn Augusta II. Xiąż Saskie, obrany
na Królestwo Polskie Roku. 1733.
57. Król STANISŁAW AUGUST szczęśliwie nam panujący,
Obrany 7. Września, Koronowany dnia 25. Listopada, R. 1764.
niech żyje w najdłuższe lata.

Wiado.

Wiadomość, jako przy Królu Jago - Motel, w Senacie Rade
Korony Polskiej, i W. X. Litt: Micyse swo nakada.

ARCY - BISKUPI		
Gnieźnieński.	Watyński.	Połocki.
Lwowski.	Podolski.	Bełzski.
BISKUPI.	Smoleński.	Nowogrodzki.
Krakowski.	Lubelski.	Płocki.
Xuiawski.	Połocki.	Witebski.
Wileński.	Bełzski.	Czerki.
Alternata.	Nowogrodzki.	Podlaski.
Poznański.	Płocki.	Rawski.
Witebski.	Witebski.	Brzeski Litewski.
Warminski.	Mazowiecki.	Chełmiński.
Lucki.	Podlaski.	Mściławski.
Przemyski.	Rawski.	Elbląski.
Zmudzki.	Brzeskiński.	Braclawski.
Chełmiński.	Chełmiński.	Gdański.
Chełmski.	Mściławski.	Miński.
Kijowski.	Malborski.	Infantki.
Kamieniecki.	Braclawski.	Czerniechowski.
Infantki.	Pomorcki.	Ministrowis Status.
Smoleński.	Miński.	Marzałek W. Koronny.
SENAT SWIECKI.	Infantki.	Marzałek W. W. X. Litt:
Kasztelan Krakowski.	Czerniechowski.	Kanclerz W. Koronny.
Wojewoda Krakowski.	Kasztelani Wigf.	Kanclerz W. X. Litt.
Alternata.	Poznański.	Podkanclerzy Koronny.
Poznański.	Sendomirski.	Podkanclerzy W. X.
Wileński.	Kaliski.	Podskarbi W. Koronny.
Sendomirski.	Woynicki.	Podskarbi W. W. X. Litt:
Kasztelan Wileński.	Gnieźnieński.	Marzałek N. Koronny.
Wojewoda Kaliski.	Sieradzki.	Marzałek N. W. X. Litt:
Trocki.	Zęczycki.	Kasztelano via
Sieracki.	Zmudzki.	Micyf.
Kasztelan Trocki.	Brzeski.	Sadecki.
Wojewoda Zęczycki.	Kijowski.	Mięczyrzecki.
Starosta Zmudzki.	Inowrocławski.	Wislicki.
Wojewoda Brzeski.	Lwowski.	Biecki.
Kijowski.	Watyński.	Rogożyński.
Inowrocławski.	Kamieniecki.	Radomski.
Ruski.	Smoleński.	Zawichostki.
	Lubelski.	Łędzki.

Brzeski.

Szermki.
Zarnowski.
Małogoski.
Wieluński.
Przemyski.
Halicki.
Sanocki.
Chełmski.
Dobrzyński.
Połanecki.
Przemęcki.
Krzywicki.
Czechowski.
Nakielski.
Kosperski.

Biechowski.
Bydgoski.
Brzeziński.
Kruszewski.
Oświęcimski.
Kamieniecki.
Specimierski.
Inowłocki.
Kowalski.
Santocki.
Sochaczewski.
Warszawski.
G. żyński.
Wiński.
Książski.

Sierpski.
Wyszogrodzki.
Rypieński.
Zakroczymski.
Ciechanowski.
Liwski.
Słąski.
Lubaczewski.
Konski Sieradzki.
Konarski Łęczycki.
Konarski Kujawski.
Referendarz Koronny
i Litewski.

Wiadomości o Alternacie.

Biskup Poznański z Wileńskim, Warmiński z Łuckim Biskupem, alternatą w Senacie miejsca swe zasiadają. Także Woiewoda Krakowski, z Woiewodą Poznańskim, alternaty w załatwianiu przestrzegają: która rozumie się nie codzienna, albo dożywotnia, ale czasem się odmieniająca, to jest: jednego Seymu siedzi w przód Poznański, a potym Wileński, drugiego Seymu w przód zasiada Wileński, a wedle niego Poznański. Tak Łucki Biskup z Warmińskim: tak też i Woiewodowie dwa pomienieni, a insi wszyscy, bez alternaty, albo odmiany, miejsca swe zasiadają.

Wiadomości o czasie którego Polacy, Ruś i Litwa, Wiadę Chrześcijańską przyjęli.

Polacy, Roku Pańskiego 965. Ruś 956. Litwa Roku, 1386.
Wiadomość, albo Excerpt, z Proroctwa S. Melachiasza Arcy Biskupa Ardynieńskiego w Hibernii; Ord. Cisti: Coetaneil S. Bernardi, qui vixit Anno Christi 1140.

© *Najwyższych Biskupach Rzymskich, którzy od czasów żywota jego, w przyszły czas następować mieli: których do teraźniejszego Piusa VI. Visus velox Przeszło 92. Poniem zaś jeszcze ma być XVII. jako to Symbola świadczą.*

1. Peregrinus Apostolicus.
2. Aquila rapax.
3. Canis & Coluber.
4. Vir Religiosus.
5. De Balaeis Hetruriz.

6. Crux de Cruce.
7. Lumen in Caelo.
8. Ignis ardens.
9. Religio depopulata.
10. Fides intrepida.

11. Pastor

11. Pastor Angelicus.
 12. Pastor & Nauta.
 13. Flos Florum.
 14. De medietate Lune.
 15. De labore Soli.
 16. Gloria Oliva.
- persecutione extrama Sacrae Romanæ Ecclesiae, sedebit Petrus Romanæ pascet oves in multis tribulationibus; quibus transactis Civitas Seliruetur, & Judex tremendus judicabit populum. Hucusq; S. Malubo o tym Proroctwie powatpiwa. Franciscus Menestrenus Soc: Jesu, Actis Eru. Anno D. 1691. fol: 145 a in Scholam Curiosit Allegawano

WIADOMOSC albo PAMIĘC.

ego Roku, Miasta, Prowincyo, Zakony niektóre sławniejszy, iedno przed om, drugie po Narodzeniu Chrystusa Pana, i po Petopie który był po światu Roku 1656. swoje początki brały, Przed Narodzeniem Chrystusa Pana założone.

oraz i Monarchia Afsyryjska	Rzym założono Roku.	5231.
się od Stworzenia świata	Monarchia Rzymska Roku.	3903.
od Stworzenia świata R.	Perska Monarchia od Cyrusa.	3426.
Stworzenia świata R.	Monarchia Grecka ab Alexandro	
łożone Roku.	Roku.	3621.
Królestwo Roku.	Królestwo Egiptkie, a Ptolem.	3641.
od Stworzenia świata.	Moguneya Roku.	3646.

zona zaś po Narodzeniu Chrystusa Pana, które przypadło od Stworzenia świata Roku 3968.

która się zowie	Moskiewskie Pań:	861.	Unia W. X. L. z Koroną		
3 Roku,	343.	Xięstwo Norman:	912.	Polką powtore,	1581.
Roku,	420.	Królest: Nawarskie	990.	Poznań,	680.
Roku,	445.	Królestwo Polskie,	998.	Kraków,	700.
Roku,	452.	Królestwo Czelkie	1086.	Warszawa,	1252.
Lecho,	550.	Króle: Portugal:	1110.	Wilno, Troki,	1507.
nastał.	621.	Turcy Ottomań:	1300.	Zamość,	1507.
Roku,	762.	Imperium Orientis.		Akademia Krakow:	1401.
Węgierskie	744.	ostało się Turc:	1453.	Akademia Poznań:	1501.
801.	Hollandowie odłączyli			Akademia Wileń:	1594.
844.	się od Hiszpanów,	1572.		Akademia Zamoy:	1594.

en nad drugim, tak są dawniejsze, które się tak zaczęły. A nayprzed,

Bazylego, 300.	Zakon Cluniacensis,	493.	Hospital; S. Antonij,	1095.
ugustyna, 390.	Camadulensis,	1000.	Canonici Regular:	1095.
Benedykta 494.	Cartusianensis,	1091.	Cisterciensis,	1098.

B. Joaz-

B. Joannis in Jeru:	1099.	Caelestinorum, &	Minorum,	1450.
S. S. ruard,	1113.	Bremitarum San-	Capucini,	1513.
H. monstratenfis,	1130.	cti Pauli,	1215. Theatinorum,	1523.
C. melitensium,	1131.	Redemp: Captiv:	1264. Benifratelle,	1537.
Prædicatorum,	1206.	Jesuætea S. Colum:	1256. Jesuitarum,	1538.
Montales S. Clara,	1211.	Eremitæ S. Hiero:	Congr: S. Nerej:	1544.
S. Francisci,	1212.	nimi,	1330. Equites S. Spiri:	1679.

Notavi ex Francisco Aliaco Arabæ Christiano, & ex Tabuli: Chron:

PRAKTYKA GOSPODARSKA.

O odmianie Powietrza z rzeczy widomych, kładodziennemu doświadczeniu podległych zebrana.

Z której każdy wprzód poznać może, co zapowieszowienie przyszłego Roku, każdego Miesiąca i dnia, ma być wszystkim którymkolwiek Obywatelom, a zwłaszcza Gospodarzom bardzo pożyteczna.

MIESIĄC STYCZEN, ma dni XXXI.

W dzień Nowego Lata, jeśli zorza, albo Niebo na wchód Słońca czerwone, znak pewny tego Roku wojny i częstych niepogod. A jeśli słońce pięknie świeci, Rok dobry, i ryb dostatek przyniesie. Także pierwsza noc Nowego Lata jeśli jasna, pogodna i eicha, Rok dobry znaczy; a jeśli wiatr od Wschodu, powietrze na bydło, jeśli wiatr od Zachodu, na króle śmierć przynosi, jeśli wiatr od Północy, nieurodzaj znaczy; jeśli wiatr od Południowej strony, głęsta śmierć na ludzi przypada.

W dzień S. Wincentego, jeśli słońce pięknie i jasno świeci, wino się dobrze zrodzi, inaczej jeśli deszcz albo niepogoda.

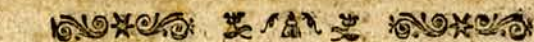
Dnia Nawrozenia S. Pawła, jeśli piękna i jasna pogoda, Rok dobry znaczy, a jeśli chmurno, wiele ludzi pomrze, jeśli śnieg albo deszcz, znaczy nieurodzaj i drogość, jeśli zaś wiatr, wojnę znamionuje.

Dzień S. Fabiana i Sebastjana, słońce wchodzi w Wodnika, które jest znamie ciepłe i wilgotne. Dzieci które się na ten czas rodzą, miewają dobrą pamięć, i dobre ingenia, za dowcipem do bogactwa przychodzą; dobra po zmarłych krewnych dostawiają, a osobliwie dzieci męskiey płci, bywają smutni i Melancholizni, w naukach się kochający, w młodych latach się żenią, a to w przyszłości tym lepiej, im lepiej Aspekty na ten czas panują, we 30. lat przychodzą do lepszego bytu.

Córka która się na ten czas urodzi, bywa chytra, od wody niebezpieczna, a tej straszej potrzeba, pierwszego męża pozbędzie, a od czworonogiego zwierzęcia izkodę podejmie.

Jeśli grzmi na ten czas, kiedy słońce w Wodniku, na zbożu podejmą izkodę Gospodarze.

MIE-

MIESIĄC LUTY ma dni XXVIII.

W dzień Gromnic jeśli jasny dzień, tego Roku Gospodyniom Len się dobrze zrodzi, ale śniegi potym zwykły wielkie spadać.

W dzień S. Macieja, jeśli mroz i zimno, znaczy; że 40. dni jeszcze zimno będzie potym. A jeżeli wieczor i noc S. Macieja wietrzne, także 40. dni potym takie będą.

W ostatni wtorek jaka pogoda, taka też po większej części w poście pogoda zwykła bywać. Nad to jeśli w Miesiopustne ostatnie dni słońce jasno świeci, ozimina, to jest: Pżenica i żyto, ucieszy Zniarza. Jeśli w ostatni wtorek słońce rano wchodzi, znak, że ranne sianie dobrze się nada.

Tego Miesiąca 20. dnia słońce wchodzi w Ryby znamie Niebieskie, które znamie jest zimne i wilgotne: Synowie pod ten czas się rodzący, bywają do nauk skłoni, śmieli, chytry nie wierzą nikomu, tylko sami sobie wierzą, z swojey się umiejętności chlubią, wiele wędrujący, aż do bogactw przez Cudzoziemców przychodzą. Córka zaś gniewliwa i zwadliwa, przyiemna jednak u ludzi; pierwszego męża utraci, ale z lepszym swoim zyskiem, &c. *ceteris paribus*. Jeśli grzmi kiedy słońce w Rybach, zboże bardzo szwankować będzie.

MIESIĄC MARZEC, ma dni XXXI.

Jako wiele chmurnych i mglistych odmian w Marcu, tak wiele dżdżów będzie przez Rok; a jako wiele rosy w Marcu, tak wiele szronu po Wielkieynocy, i tak wiele szakodliwej m. j. w Sierpniu. Także suchy Marzec, a mokry Maj, czyni ganno inko g. j.

W dzień Zwiastowania P. Maryi, jeśli przed wchodem słońca noc jasna i gwiazdy pięknie świecą, podziewać się pięknego urodzaju, i Roku dobrego. Także jeśli w Wielkim Piątku deszcz, ucieszysz się z urodzaju.

W Wielkonocną Niedzielę jeśli deszcz, tedy między Wielkonocą a Świątkami, więcej dżdża niż pogody.

Sy też w wielkim uważaniu cztery dni, które cztery części Roku znaczą. Wstępna Strzoda albo Popielec znaczy Wiosnę. Wstępny Czwartek, Lato, Piątek, Jesień, Sobota, Zimą. Jeśli tedy Wstępna Strzoda pogodna będzie, także jeśli Czwartek pogodny, pogodne Lato: taki Piątek i Sobota, taka Jesień i Zima będzie.

Dnia 20. Marca, wchodzi słońce w znamie Niebieskie Skopa, które znamie jest ciepłe i suche, i od niego się Wiosna zaczyna. Tego czasu dobrze handlować, wędrować, towary skupować, ogniem robić. Dzieci które się pod ten czas rodzą, bywają ferdeczne, śmiałe, i wstydlive, u wielkich Panów wielką łaskę mają, i do wielkich urzędów przychodzą, z wielką jednak iaszych zazrścią, niełaską, niechęcią, i gniewem, *ceteris paribus*.

Jeśli grzmi kiedy słońce w Skopie, znaczy strach i bojaźń na ludzi, którym potym dobry rząd i pokój następuje.

G.

MIE-

MIESIĄC KWIECIEŃ ma dni XXX.

Ten Miesiąc częściej jest wietrzny i niepokojny, dla tego że na ten czas wstępują Pleiades i Hiades wspólnie z słońcem rano, pospolity człowiek ich Babami zowie; a są te gwiazdy przy głowie Byka, znaku Niebieskiego, do których gdy się przyłączy Saturnus, albo jakim Aspektem z nimi idzie zimną, śnieżną i mroźną Wiosną sprawuje, rzecz doświadczona, i na ten czas gospodarze ostrożnie ogrody opatrować mają.

Dnia 20. Kwietnia, wchodzi słońce w znamie Niebieskie Byka, które jest ciepłe i suche. Na ten czas budować, siał, szyć, kupczyć, role uprawiać dobrze. Dzieci które się tego czasu rodzą, mają skłonność do roli i do gospodarstwa, bywają weseli, muzykę radzi miłujący, ochotni i ciekawi, w ukrytych tajemnych, a głębokich naukach się kochający, żartowliwi, a iak prędko do lat przydają, bywają skąpi, i bogaci, Duchownym jednak przychylni.

Jeśli grzmi kiedy słońce w Byku, żyto, jęczmień, zasmucą dla szkody oracza.

MIESIĄC MAY ma dni XXXI.

Dzień S. Urbana pogodny, dobry urodzaj wina znaczy, a jeśli w dzień S. Urbana deszcz, pochybi wino; inni zwykli tak uważać, iakoż i prawda: jeśli dzień S. Urbana przypadnie na Now, albo na Pełnię, jeżeli też nie, tedy przed S. Urbaniem Pełnia, albo Now upatrują dwa dni Nowiu, albo Pełni, deszcz, zaraza na wino; ale jeśli pogoda, dobrze się wina zrodzą, dobrze jednak cały Miesiąc mają opatrować ci, którzy się około wina bawią.

W Maiu kiedy często grzmi, Rok dobry znaczy.

W Dzien Świąteczny deszcz wszystko złe obiecuje.

Dnia 21. Maja, wchodzi słońce w znamie Niebieskie Bliźniąt, które znamie jest ciepłe i wilgotne, na ten czas dobrze kupczyć, ogniem robić, dzieci do szkoły dawać. Dzieci które się pod tym znamieniem rodzą, mają chęć do mądrości do nauki, uczą się pilno i bez ciężkości, bywają Radzi mistrzami, Pisarzami, żartowliwi, krotofilni, i weseli; ale nieprzyjaźni nieuchodzą od znaniomych, zbierający pieniądze, ale niedługo zatrzymawają; gniewliwi, radzi płacz w powietrze obracają (iako pospolicie mówią) Jeśli grzmi kiedy słońce w Bliźniątach, zaraza na żyto przypadnie.

MIESIĄC CZERWIEC ma dni XXX.

Dzień Bożego Ciała pogodny, dobry urodzaj znaczy. Jeśli w dzień S. Jana deszcz, przez 40. dni dżdże burzliwe wyrwać się zwykły, żniwa więcej mokre, niż suche; orzechy szkodę uczynią.

Dnia 21. Czerwca, słońce wchodzi w znamie Niebieskie Raka, i początek Lata sprawuje; znamie to ciepłe i wilgotne jest, po ten czas dobrze na wodzie budować. Dzieci które się pod tym znamieniem rodzą, bywają bystrego i wielkiego dowcipu, dobrej pamięci, wyłokiego rozumu, kochają się w piękności i obyczajach,

MIESIĄC LIPIEC ma dni XXXI.

i obyczajach, nie nawidzą przewrotności, obzarstwa i pijaństwa, prędko się gniewają, prędko gniew opuszczają, miwiają szczęście ale nie stateczne: Jeśli w tym Miesiącu grzmi, dobry urodzaj, ale bydło pód porzuca.

MIESIĄC LIPIEC ma dni XXXI.

Jeśli dzień Nawiedzenia Panny Maryi niepokojny, przez 40. dni więcej niepokody, niż pogody bywa.

Jeśli dzień S. Małgorzaty mokry i niepokojny, Włoskie Orzechy wniwecz się obrócą, ale laskowe się bardzo zrodzą.

OKANIKULE.

Około S. Małgorzaty, nastają pięć dni, tak nazwane dla tego: że w ten czas między Gwiazdami Niebieskimi jedna, która się z słońcem chodzi, którą w wodę patrząc obaczyć może, o tej pisze Ciesro, w Xiegach, o wieżbie tak: kiedy pięć dni mokre zostają, i więcej mokrości, niż suchości i pogody przynioszą, obawiać się powietrza, a jeżeli o tym czasie piękne pogody, zdrowy Rok znaczą.

Nad to, pilny wzgląd mieć trzeba na grzmot. Jeśli grzmi kiedy pięć gwiazda wstępuje, patrz pilno w którym znaku Niebieskim i w której Nieba stronie Miesiąc na ten czas, bożąd może wiele przy szłych rzeczy wiedzieć z strony wojny, urodzaju, choroby, i innych rzeczy. Także upatrują, iaka pogoda trzeciego dnia każdego Miesiąca, w które Kanikuła trwa, takie też i do końca tychże Miesiący bywają. Jeśli trzy Niedziele przed S. Jakubem pogodne, dobrze się zboża zrodzą w niżynach; a jeśli dżdże, na górach lepsze. Czas dnia S. Jakuba przed południem, znaczy zimę przed Gody. Czas po południu, znaczy zimę po Godach. Jeśli tedy słońce świeci cały dzień, zima mierna, jednak mroźna będzie, jeśli deszcz, oparzysta; a pogoda i deszcz, mieszana zima będzie.

Dnia 23. Lipca, słońce wchodzi w znamie Niebieskie Lwa, które znamie jest suche i gorące; na ten czas dobrze budować, w majątności wieźdzać, i grunty zakładać. Dzieci które się pod tym znakiem rodzą, bywają skłonne do dobroci, sprawiedliwości i prawdy, bywają Pańskiego umyślu, ferdeczne i śmiałe, w robocie się kochają, i u Potentatów łaski dostępują, &c.

Jeśli grzmi kiedy słońce we Lwie, Żyto i jęczmień na górach szwankuje.

MIESIĄC SIERPIEŃ ma dni XXXI.

W dzień S. Wawrzyńca, albo i po S. Wawrzyńcu, jeśli pogodno, wino się poprawi, chociażby się przed tym od dżdżów nadpflowało. A jeśli w dzień S. Wawrzyńca dojrzała która winna jagoda znajdzie się, dobra nadzieja o winie. Też masz rozumieć o dniu Wniebowzięcia Panny Maryi, Dzień S. Bartłomieja, znaczy Jesień który jeśli pogodny, pogodna Jesień bywa, jeśli niepokojny dzień Świętego Bartłomieja, Jesień niepokojna bywa.

Dnia 22. Sierpnia, wchodzi słońce w znamie Niebieskie Panny które znamie jest zimne i suche. Na ten czas dobrze dzieci zostawiać, i budować, Dzieci które

postanowieniu przyszłego Roku, weźmi sklenicę wody równo z kraiami, a postaw na równym miejscu, albo na stole, żeby nikt nie ruszył, jeżeli sama przez wierzch się dobedzie, mokry Rok znaczy; jeżeli w pełni i w mierze zostanie suchy Rok znaczy.

Dnia 22. Listopada, wchodzi Słońce w znamie Niebieskie Strzelca, które znamie jest suche i gorące. Na ten czas się dobrze żenić, kupczyć, handlować, ogniem robić około Alchimij, nowe szaty sprawować. Dzieci pod tym znakiem urodzone bywają dowcipne, mądre, do Duchowieństwa skłonne, albo nabożne, wiele jednak chorują i często niebezpieczne, zwłaszcza na głowę i na kolkę.

Jeśli grzmi kiedy Słońce w S. rzelcu, znaczy: że się na gorze dobrze zrodzi zboże, ale w nżynach zle.

MIESIĄC GRUDZIEN, ma dni XXXI.

Ode dnia S. Łucyi, zwykli starzy Gospodarze uważać pilno, 12. dni i 12. nocy, żeby przyszłego roku mogli w polnych robotach ostróżnie, i bez szkody postępować; do dnia S. Łucyi, przyrównywali Grudzień, dniowi drugie Stycznia, i tak przez 12. dni 12. Miesiący, iakie bowiem w te 12. dni postanowienie powietrza, iakie też przez 12. Miesiący, przyszłego roku bywa. Drudzy pewnie nie bez doświadczenia te 12. dni zaczynają od Bożego Narodzenia, w wieczor rachować zaczawszy, aż do pułnocy, któremu czasowi służy pierwszy tydzień Syczynia; zaś od pułnocy do rana, znaczy drugi tydzień Stycznia; od rana do południa, trzeci tydzień; od południa do wieczora, czwarty tydzień, albo ostatek Stycznia. Także drugi dzień po Bożym Narodzeniu, służy Lutemu, trzeci Marcowi, czwarty Kwietniowi, i tak aż do końca czasu rozmierzyć, tym sposobem iako pierwszy dzień. A iakie na ten czas postanowienie powietrza, takie też postanowienie Miesiący przez rok bywa, porządnie rachując.

Jeśli dzień Narodzenia Bożego przypadnie w Niedzielę, ciepła zima będzie, wiosna mokra i ciepła, Lato wesołe, suche i pogodne, Jesień mokra i wchrowata; wina żyta nader dobre, dostatek miodu i ogrodnych użytków, wiele starych pogoli śmierć, przy których się brzemiennym dostanie, pokój w Malżeńskim stanie.

Jeśli dzień Bożego Narodzenia przypadnie w poniedziałek, zima będzie mieszana, to jest ani zbyt zimna, ani zbyt ciepła, wiosna dobra, Lato wietrzne i wchrowate, Łoźnice w niektórych krainach, dostatek wina; czerwiny miod, gdyż na ten czas Pszczoły rady spadają.

Jeśli przypadnie na wtorek, zima ostra będzie z wielą iniegu, wiosna dobra i wietrzna, Lato mokre, sucha Jesień, wino nie dobre, i zboże mierzwinie odchodzą. Na Zeglarze nieszczęścia, między wielkimi Pany zgod i pokój, Xięży śmierć rada goli.

Jeśli

Jeśli przypadnie na środę, zima twarda, Wiosna ostra i niepogodna, Baraniej niż pogodna. Lato i Jesień dobre; Siana, Wina, zboża, dostatek dobrego, Miodu, wosku wnidzie, Owoców i cebule nie wiele: na cieśle i na Kupce zły czas. Dzaci wiele Pomrze, i dobrego bydła nie mało odejdzie.

Jeśli przypadnie na Czwartek, w zimie dżdżów dofyć, Wiosna wietrzna, Lato dobre, Jesień mieszana z wiatry: Zboża, owoców dostatek i wina, miodu nta wse, Królowie i Wielcy Panowie mrą, pokój dobry.

Jeśli przypadnie na piątek, Zima stateczna, Wiosna dobra, Lato niestateczne, zima, zboża i siana dostatek, owce i pszczoły rady zychają.

Jeśli przypadnie na Sobotę, Zima mgliста, z wielą śniegu i zima wchrowata, Wiosna wietrzna, Lato dobre, sucha Jesień, zboża i owoców nie wiele, Zeglarze niebezpieczniwa zażyją, Wojna na wielu miejscach. Na ludzi i na Pszczoły zdradliwe choroby.

Dzień Bożego Narodzenia, jeśli Słońce pięknie i jasno świeci, Spodziewać się dobrego Roku.

Rok pierwszy po Bożym Narodzeniu, jeśli pogodny, złoto się tego roku obrze nada i zboża.

Jeśli drugi po Bożym Narodzeniu pogodny, rosterki, zwady, między Duchownymi.

Jeśli 3. jasny, młodym śmiercią grozi.

Jeśli 4. pogodny, obfitość zboża ozimiego i owoców oliwie.

Jeśli 5. jasny, uciechę Gospodarzowi z ogrodu znaczy.

Jeśli 6. pogodny, przydroższe zboże, paży dia bydła podostatku.

Jeśli 7. pogodny, Rok rybny bywa.

Jeśli 8. pogodny na owce dobry Rok.

Jeśli 9. pogodny, wchrowaty Rok znaczy.

Jeśli 10. jasny, Rok mgliсты i loźnice z rozmaitemi chorobami bywają.

Jeśli 11. jasny, wojny i rosterki znaczy.

Jeśli 12. noc Bożego Narodzenia, jeżeli wiatr wieje, na wielce Pany śmierć.

Jeśli druga noc po Bożym Narodzeniu, jeżeli wiatr, wino tążę uczuje.

Jeśli trzecia noc, jeżeli wiatr, Królom niektórym śmierć grozi.

Jeśli czwarta noc, drogość i głód na ubogich.

Jeśli piątą noc, śmierć na uczonych.

Jeśli szóstą noc, dostatek wina, Oleju i oliwy.

Jeśli siódmą noc, mierny Rok znaczy.

Jeśli ósmą noc, ze starych i dzieci wiele pomrze, znaczy.

Jeśli dziewiątą noc, wiele chorób niebezpiecznych.

Jeśli dziesiątą noc, powietrze na bydło.

Jeśli jedynastą noc, wojnę i rosterki z rozbojami znaczy.

Nie gaj, ale doświadczyś, bo też doświadczyli.
Ci, którzy to podali, a przed nami żyli.

H

Usta

Dnia 22. Grudnia, Słońce wchodzi w Koziorożca, które znamie jest zimne i fucha, na ten czas dobrze w drogę iachać, wędrować, szaty nowe sprawać, dzieci zostawiać, &c. Dzieci które się pod tym znamieniem rodzą, bywają krynbrne, ponure, melancholiczne, do smutku, przyślegania i przeklinania skłonne, nie unoszone i na karanie niedbające, lekliwe, i nie tak dokupiećwa, jako do roli i cieŹkich robot, przez które sobie pożywienia nabwiają, sposobne. Jeśli grzmi, kiedy Słońce w Koziorożcu, znaczy deszcz, i namięnia skażenie.

*Wszystko to co jest tu napisanego,
Podano pod meo doświadczenia twego.
A czego teraz pierwszy nie dostało,
Czytaj częst drugą, wszystko znajdziesz całe.
Tego się trzymaj, czego doświadczyli,
Arzobowio nasi, co przed nami żyli.*

DRUGA CZĘŚĆ PRAKTYKI GOSPODARSKIEJ.

W której się zawierają rzeczy potrzebne Gospodarom, w Miaszczach, w Wsiach, także wędrującym lądem i wodą, Myśliwcom, Rybnikom i innym około pola pracującym.

JAKO POZNAC POGODĘ Z SŁONCA.

1. Jeśli Słońce jasno świeci, a swojej przyrodzonej barwy nie odmieniło, bez obłoków i innych przeszkod, na ten czas kiedy wchodzi: znaczy piękną pogodę przez ten dzień i noc.
2. Jeśli Słońce pięknie i wesoło zachodzi, a nie ma około siebie najmniejszego chmur, do tego Niebo jasne na zachod Słońca, znaczy na jutro przez dzień i przez noc pogodę.
3. Także jeśli czerwone Niebo przed Zachodem Słońca, noc piękna i pogodna będzie.
4. Także jeśli rzadkie obłoki na Wschod Słońca rano się rozstępują, piękna i nieomylna bogoda.
5. Jeśli się po dżdżu Słońce czerwone ogniste, albo nakształt purpurowej barwy na Zachodzie ukaże, znaczy że dzień nadchodzący bez dżdżu będzie.
6. Jeśli się tęcza na Zachod Słońca ukaże w ten czas gdy Słońce wchodzi, pod ten czas trochę dżdżu przypadnie, po którym piękna pogodą nastąpi.
7. Jeśli się pod czas dżdżu ukaże tęcza na Zachodzie Słońca, znak pewny, że się prędko niepogoda w pogodę obróci; ale jeśli tęcza na Wschod Słońca, nie rychło deszcz ustanie.
8. Jeśli około Słońca zupełne i jasne koło a nieprzerwane, kiedy nie siłszeje, ale razem zgienie: pewna pogodą.

Znaki Dżdżu z Ziemi, i tych rzeczy które się na ziemi znajdują.

W niektórych stronach są wyfokie góry, z których kiedy się kurzy, albo że nad nich wierzechem stoją obłoki gęste, bez wątpienia deszcz przypadnie. Także kiedy się dym nad górami wleńczy, i kiedy góry albo lasy nad zwyczaj szumią. Bezki, albo naczynia, w których słone rzeczy chowają, zwykły się iakoby pocić, wilgotność na się brać, także i sama sól gdy dobrowolnie topaie to wszystko deszcz znaczy.

Jeśli olej, w lampie bez przyczyny pryska, i kiedy około świecy gorejącej koła nakształt tęcze, deszcz znaczy. Kiedy ogień fuchy też znaczy.

Kiedy dzwony nad zwyczaj daleko, albo Zegar słychać, deszcz znaczy: także kiedy się struny na Instrumentach wszelakich padają albo irwą, targają. Szum w polu bez przyczyny powstający, deszcz znaczy.

Członki słuczne, i rany zgojone, wywinienie i inne przypadki cielesne uleczone gdy boleją, deszcz znaczą.

Ptacy które się na skałach, albo na drzewach mnożą, gdy swoje miejsca opuśczaią, a w pole wylatują kupą, deszcz znaczy, także ptacy, które się na mokrych miejscach, na Jeziorach legną, gdy się często mazaia.

Kiedy Kurowie często pieją, zaraz po zachodzie Słońca, albo na początku nocy, deszcz oznajmują. Także kiedy się kury w piasku rzepoczą, albo w ziemi, albo Wrony kupami wyfoką, wrzeszcząc latają. To znaczą jaskółki tuż nad wodą latające, i pierściami i skrzydłami w wodę udzające, i tam się przelatując, długi deszcz potym bywa.

Pchły i muchy gdy nad zwyczaj bardzo kąsają, deszcz znaczy.

Znaki dżdżu z rosy.

Kiedy Niebo jasne i pogodne, a zwłaszcza w nocy, która jest przychłodniejsza, a rosy niemaż, znak że rosa z dżdżem spadnie, także gdy bardzo rano rosa upadnie, kiedy ją ledwo rozeznac.

Znaki Mrozu i zimna po Słońcu, Gwiazdach i innych rzeczach.

Jeśli Słońce wchodząc, albo zachodząc brónatne albo białe albo zielone, żółto barwiste, albo jeśli przy wchodzeniu Słońca takich są obłoki pokazują: wietrzna, śnieżysta pluta nastaje potym.

Toż bywa, kiedy Słońce koło iedne, albo dwie blade, albo brónatne, około siebie ma.

Kiedy Słońce zimie zachodząc, czerwienisze i jaśniejsze nad zwyczaj swój przyrodzony, a do tego wiatr od Wschodu Słońca, albo z półocy, tęgie i ostre zimno z wiatrem przynosi.

Jeśli się Miesiąc pokaże trzy albo cztery dni przed Nowem, albo po Nowiu, przed Pełnią, albo po pełni, ciemny, albo brónatny: znać daie o zimnie tęgim. Toż rozumiey o pierwszej i ostatniej Kwadrze.

Kiedy

Kiedy Światły w zimie bardzo jasno świecą, tęgi mróz i zimno obiecuje, albo także obustrzenie mrozu, jeśli już na ten czas mróz.

Zwykło się też z mrozem sferzyć potym, iako wiatr zimny od Północy, albo od Wschodu długo wiejący trwa.

Jeśli poczyna ziębnieć na początku Zimy, śniegiem, albo śrzonem, zwykło takie zimno długo trwać.

Wschodni wiatr tego wiejący, przynosi zimno w mróz według czasu, Roku, i krajiny przyrodzenia.

Mały biały: drobny, okrągły grad, który z razu na początku zisany spadnie, zimne obustrzenie znaczy.

Gdy śnieg psia, a jest drobnny i subtelny, przybliża się po nim wnet wielkie zimno i mróz, który chwilę potrwia, a obobliwie; kiedy śnieg równo z przymrozkiem nastanie.

Gradu początek, jest znakiem zimnego powietrza, i mrozu wielkiego tak, iako czas znieść może.

Kiedy powstanie nad wodami gęsta kurzawa nakształt obłoku, tęgi i ostry mróz znaczy.

Śnieg, Grad, Srzon, i infze odmiany które zimie zwykły bywać, snadnie poznasz według tego, iako o dżdżu wyżej się powiedziało.

odmianę zimną, tak poznać możesz.

Nie jasny, guby, i podługowaty Grad, także gęsty, gruby i wielki śnieg, który nakształt pierza bywa, odmianę zimną i mrozu znaczy.

Kiedy deszcz po mrozie spadnie, a prędko się zetnie toż znaczy.

Wiatry, Szturm, Wichry potężne, tak w przed nim przypadną, poznać możesz.

Upatruj pilno kół, które bywają około Słońca, albo około Miesiąca, jeśli są czerwone: o z której się strony pokazą, te gęste wiatry przypadną.

Jeśli Słońce na sobie rozmaite barwy, a rozszerza promienie z obłoków purpuro barwistego, wicher znaczy.

Słupy które u Zachodowi i w około siebie szeroko Słońce rozpuszcza: potężny wiatr sprawni, po którym długie niepogody.

Jeśli kółko białe około Słońca, kiedy wschodzi: wiatr gwałtowny od tej strony przyniesie od której się strony to kółko nappierwey przerwie.

Toż znaczą czerwone obłoki, które bywają przy Słońcu kiedy wschodzi, albo zachodzi.

Toż rozumij o Miesiącu, jeśli cię takie przypadki wschodząc, albo zachodząc, straszają.

Gwiazdy zbyt nie się migające, wielkie wiatry przynoszą: także gdy owe często spadają, wypalone na powietrzu górnym suche i tłuście materye, które się zdadzą iakoby gwiazda na ziemię leciała; te gęste wiatry, wichrowate czasy znaczą: toż czynią gwiazdy, które się zdadzą, iakoby odeję.

Komety wielkie i długo trwające, wielkie i gwałtowne burzliwe wiatry z sobą ciągną.

Gdy się łyśka rano, albo w wieczor, a niemaż na ten czas grzmotu, albo obłoków na Niebie, grozi gwałtownymi wiatry.

Kiedy grzmi rano, albo we dnie po stronach, a dżdżu niemaż: gwałtowny wiatr z tamtej strony przypadnie, na której stronie grzmi, a potym deszcz.

Jeśli się wiatr nie uspokoi po wschodzie Słońca, długo zwykł trwać.

Wiatr który we dnie nastanie, dłużey i potężney wieie, niż ten który w nocy nastanie.

Jeśli wschodni, albo zachodni wiatr wieie, z tego miejsca, kędy Niebo pogodne, nie długo trwa.

Wschodni wiatr zwykł pospolicie tylko do wieczora trwać, a pod czas z zachodem Słońca gini.

Wiatr Zachodni, który się z wieczora uspokoi, nazajutrz powstanie, i teżey Wiatr południowy (jest zwyczaj) pod czas porównania dnia z nocą.

Zachodowy wiatr zwykł nastawać na ten czas, gdy Słońce w Wagę znakie Niebieskie wchodzi.

Od Wschodu Słońca wiatry, które każdego Roku bywają zwykły nastawać nieomylnie dnia 27. Sierpnia, ziemi bardzo pożyteczne i przyjemne.

Na ten czas też w te krajiny, które na wschod Słońca są, dobrze i zdrowo wędrować.

Znaki, po których poznać można przyszłe Grzmoty i pioruny.

Gdy Słońce na początku Wiosny, albo Lato, albo Jesień, tak rano, iako i w wieczor przez miążką chmurę wygląda, a do tego ciepła na ten czas powietrze, grozi grzmotem.

Jeśli pod czas pomienione widać częste gwiazd latanie, (o których się wyżej powiedziało) a do tego okazuje się chmura czarna ozachodu Słońca: pod czas sam grzmot, pod czas z gwałtownym wiatrem przpada.

Czarne i gęste chmury, potężny grzmot przynioszą.

Szkodliwe pioruny, i gwałtownie zapalające tak pnieją.

Białawe chmury żadnego niebezpieczeństwa nie przynioszą, a im bielsze grzmotne chmury, tym się ich mniej obawiać potrzeba.

Ale jeśli takie chmury są czarniawe, i po części czerwone, wielkim niebezpieczeństwem grożą.

Miejszane barwy chmury, to jest: które są czerwone, czerniawe, zielone, miejscami: są niebezpieczniejsze, bo w sobie mają pruny zapalające, i wielki szkodliwy grad spuszczają.

Złotawe i czerwone, są bardzo niebezpieczne, bo ich ogień żadną miarą niemoże być ugaltzony.

Gdy nastaje szczerzo czarniawa chmura, wypuszcza pioruny rozpuszczone, i rozwalające wieże, mury, drzewa, i infze tym podobne rzeczy.

Znaki, po których poznat można przysłał trzęsienie ziemi, na niektórych miejscach.

Trzęsienie ziemi, pospolicie po wielkich i długo trwających Kometach następuje, o czym Historye świadczą.

Ogniste obłoki, albo miejsca na Niebie, które się zdadzą, iakoby Niebo gorzało: jest znak trzęsienia ziemi.

Ile króć słońce smutne, czarne, bez obłoku tylko samo w sobie, że się zda: iakoby pod czas aćmienie widać, albo kiedy kilka dni zachodząc, po sobie długą straszną eburę zostawia, trzęsienie ziemi znaczy po pewnych miejscach.

Kiedy woda w studniach, w stawach, w sadzawkach, bez znaczney przyczyny niespokojem się, tak iakoby nią kto ruszał, albo kiedy wody smak nad przyrodzenie słabszy, i zapach przyśmrodliwszy: potrzeba się obawiać trzęsienia ziemi w tych miejscach, w których się taka woda znajduje.

Gdy się pokanie Niebo obmurne, tak iakoby gorzało, a wyrwyają się i szerszą się jasne ślupy, i wybiegają na powietrze, co więc często bywa na północney stronie: znaczy to wielkie trzęsienie ziemi na niektórych miejscach.

WŁASNOSCI KAZDEGO MIESIĄCA.

Gdy się w Styczeniu i stary i nowy Rok styka,
Nicz Gościu grzecznym Bachus kufła nie umyka.
Być ozębny mroźni nie dokuczył Luty,
Pal w komacie, a kózuch wicy dobry na pluty.
Wrzucił grech w ziemie, i insze sicy jarzyny w Marcu,
Zeby pułki ich były na ognisku w garncu,
Kwiecień kazał pieniom, płóć grządkie ogródne,
Aby miodu wianeczki na skronie dorodne.
Gdy się w wielozębką Szwiat oblicza w Maju,
Zprzychalną kompanią przechodzi się do goju.
Czerwiec owieczki strzyże, i dla ich wygody,
Siano zbiera przy chwili służącej pogody.
Lipiec do ulów swoje rojące się pszczoły,
A na przyszły urodzaj uprzęta stodoły.
Sierpień wola zaczyna, wigo z sierpem, i z kosą,

Idą

Znaki pogody z Miesiąca, albo Xiętyca.

Miey pilny wzgląd na Miesiąc, który nowo nastał, trzeciego i czwartego dnia. Także po Pełni, po pierwiży i ostatniey Kwadrze, trzeci i czwarty dzień pilno uważay.

Jeśli bowiem pod te czasy pięknie i jasno świeci, nie mając około, albo przy sobie żadney chmurki, będziez miał nieomylną pogodę.

Jeśli Miesiąc w pośrodku biały iako srebro z rogami kończącemi, znakiem jest pogody.

Jeśli Miesiąc ma czarne blachy w pośrodku Pełni, pełnią pogodną obiecuje.

Jeśli ma białe ciężkie chmurne koło, w koło Miesiąca równie, jasne i władzie iednaki, a że się nie rwie, ale razem zgienie, znaczy że ten czas bez wichru i niepogody zeydzie.

Też zsmionuje droga na Niebie, którą *Galaxia* po łacinie, a S. Jakuba drogą po polskie zowią: jeżeli się jasno i biało pokaze, wielkie i długo trwające komery, albo miotły na Niebie, powiększy części suchy i ostre czasy przynioszą.

Znaki Pogody z Powietrza górnego.

Białe na powietrzu obłoki na kształt powietrza, albo nakształc welny rzadko rościagnione, pogodę przynoszą.

Jeśli widać na powietrzu obłoki zewsząd nad ziemią, i rozstępują się i niszczą, spodzieway się pogody.

Jeśli się pod czas dżdża obłoki rozstępują, im daley tym bardziej, a zwłaszcza na tey stronie, od której wiatr, pogoda pewna.

Jeśli wiatr obłoki od wschodu na zachód pędzi, bądź rano, bądź w wieczor, pogodę po sobie zostawia, a zwłaszcza jeżeli lecie, z ana chłod.

Jeśli podczas cichego dżdżu wiatr wiać poczyna, niepogoda wnet się w pogodę obróci.

Jeśli obłok stoi nad Morzem, albo gdzie indziej, tak się zda iako by się wody dotykał a wybite się biało na powietrze, pogodę znaczy.

Jeśli pod czas niepogody są rzadkie obłoki, które w stronach, albo pośrodku blade: wnet że po dżdżu pogodę znaczą, raniejszy albo wieczorny dżez wkrótce pogodę czyni.

Jeśli się mgła rozszerza ku słońcu przeciwko Wschodowi Słońca, a z rana albo z rana się kurzy rano, zwłaszcza na wiosnę, albo w jesieni, pewna pogoda.

Tot znaczy mgła, która około góry albo też nad ziemią leży, także mgła która na ziemię spada, a więcej się do góry nie wzbija.

Mgła która się do góry wzbija, jeżeli się na stronę rozstępuje znaczy pogodę. Gdy rosy dostatek rano, iako w wieczor spadnie, znak pogody.

Gdy się Niebo na północy pod czas dnia wyjasnia, prędko dziez pogodzie ustąpi. Wiatr od Północy zwykły pogodę sprawować.

H 2.

Znaki

Znaki Pogody na Wodzie.

Jeżeli mgła jako obłok nad Morzem, nad rzeką, albo nad infzą wodą, albo nad wilgotnemi miejscami się ukaże, bywa piękna pogoda.

Znaki pogody na Ziemi i Ogniu.

Jeżeli piękne powietrze albo Niebo nad wierzchołkami gór, znaczy pogodę. Jeśli światło cicho i z pokojem bez trzeszczenia i fuku gore, słonny czas do pogody znaczy, choć pod czas niepogody.

Krukowie zwykły się do kupy zlatać, iakoby do igrzyska, pierwiej trochę po powietrzu latając. Potym truchę wrzeszcząc znak pogody.

Kiedy Krukowie często krukają albo pyk na Wschod Słońca rozdzwiają, a na drzewie z rana siedzą, opowiadają przyszłą pogodę.

Jeśli pucharz śpiewa z wieczora, suchy czas będzie. Lesne gołębie nad zamiar wyjące, toż znaczą.

Także wrocy kupą latające, komary i drobne muchy, w kupie z wieczora na kształt rdących się pszczoł.

Znaki Dżdża na Słońcu.

Jeżeli promienie Słoneczne świecą przez obłoki czerwone i czarno brązne; także kiedy w wieczor promienie o gęste chmury się obijają, spodziewać się trzeba dżdżu z wiatry, według czasu i pomiarkowania krajów.

Jeśli Słońce głęboko zda się być w Niebie, tak iakoby było waisnione wsiwy obłok, na Wschodzie Słońca, a promienia się rozizierają na północy, niepewną pogodę znaczy.

Jeśli Słońce kiedy wchodzi, albo zachodzi, zda się być blade, ponure, albo poczerziałe; deszcz gęsty potym bywa.

Jeśli promienie Słoneczne obrócił obłok czarny tak, że nigdy nie iaśno, niestateczną pogodę przynosi według czarności obłoku.

Jeśli blade koło albo czerwone około, albo nie daleko Słońca, albo też wyobrażenie Słoneczne, które się zdadza iako dwoie, albo troie Słońca bladawe, w ten czas kiedy wchodzi, albo zachodzi Słońce, pewne wiatry, albo deszcz i a czasem oboje razem przypada, toż znaczy Słońce czerwoniawe, wchodzące, albo zachodzące.

Gdy niektóre czarne obłoki Słońce wschodzące, albo zachodzące zasłaniają, i Słoneczne promienie po nich się rozizierają, pewny deszcz i wiatr. Toż znaczy chmura, albo obłoczek przed Słońcem wschodzącym idący, albo też gdy Słońce zachodzi.

Znaki Dżdża po Miesiącu.

Deszcz pewny i szturm, jeśli Miesiąc po Nowiu, albo Pełni, po pierwzey i ostatney Kwadrze, blade czerwono się pokaże, uważać iednak to wszystko potrzeba, co się niżej o pogodzie powiedziało.

Jeśli Miesiąc odęty pochmurny, i obadwa rogi iakoby posiniałe świecą, deszcz

deszcz niemaly spadnie. A gdy się zda, że przedni róg Miesiąca iakoby poczerział, pierwzego dnia deszcz spada.

Jeśli wiatr od Południa, w ten czas gdy Miesiąc nastawa, wicie, albo trzeciego dnia potym, niestateczny Now aż do pierwzey czwierci, toż uważaj po Pierwzey czwierci, po Pełni, i po Ostatney czwierci, bo iako się trzeciego, albo czwartego dnia srawi, tak cały tydzień zeydzie. Szrodek Miesiąca czarzy, albo blade, deszcz znaczy.

Jeśli się Miesiąc nie ukaże po Nowiu zwyczajnie do czasu, albo się w swojej słuźcaey mierze nie srawi, jeśli nie maż wielkiego wiatru, pewny deszcz.

Jeśli Miesiąc w nocy iasny promień ku ruddowi Okrętowemu, gdy płyną, albo po Morzu idą obróci: deszcz w krótcie żeglarze opowiadać zwykli.

Jeśli słupy, albo promienie Miesięczne nisko ku ziemi czarne i ciemne, a w krótcie potym wiatr od Zachodu Słońca dżdem czas zaydzie.

Jeśli koło które około Miesiąca bywa, jest z rozmaitymi farb nakształt tęcze, albo że przydłuższym około Miesiąca trwa, od miłana pogody nastąpi w potężny deszcz z wiatrem.

Wiele kół około Miesiąca iadne po drugim następują, a że się wszystkie odmienią w czarne, albo brązne obłoki, strzeż się długiego i tęgiego dżdżu.

Bywają pod czas znaki około miesiąca, które się zdadza iakoby dwa albo trzy Miesiące były: jeżeli się tedy takie ukażą, a zwłaszcza na Zachod Słońca, długi i wielki deszcz przynoszą, tak że nie bez powodzi bywa.

Tęcza na przeciwko Miesiącowi, albo przez Miesiąc idąca w nocy; znaczy niestateczność powietrza, pod czas długo trwającą niepogodę z wichrami i z srogimi zawarkami.

Znaki Dżdża po Gwiazdach i po planetach.

Jeśli iasnieysze i więktsze Gwiazdy są kołami otoczone takimi, iako około Miesiąca bywają, a z zwłaszcza czarniawymi, albo ciemnymi, obiscują deszcz. Także jeśli same gwiazdy pochmurne i nieiasne.

Jeśli gwiazd niewiele widać, zwłaszcza kiedy nie maż chmur, mrokść następuje. Toż znaczy para z ziemi wychodząca, tak, że ledwo gwiazdy znać.

Znaki Dżdża z górnego powietrza.

Czerwoniawe albo czarno brązne obłoki, które przed Słońcem rano powstają, są posłami dżdżu.

Gdy widać wodnistey barwy, albo czerwoniawe i ciemno zielonawe obłoki, rozwickłe na kształt wełny, od Wschodu, albo Zachodu pochodzące, drugiego, albo trzeciego dnia dżdze następują: potym toż czynią obłoki które nie daleko od ziemi, od spodu czarne, a w wierzchu czerwoniawe, pospolicie też obłoki, od Zachodu Słońca powstające iare, deszcz trwający przywodzą.

Także czarne gęste obłoki, od tey strony, z kąd wiatr czarniejsze są, im daley się z wiatrem rozciągają, tym pe-
trwający deszcz oznajmiają.

Toż znaczą czerwoniawe i blade obłoki, które ze wsze-
pami się zbiegają.

Mgła długo na powietrzu stojąca, nie bez dżdzu na ziemię

Cichy wiatr, który się po stronach i tam i sam kręci, a na
Zachodu iest pewnym pośmem dżdzu.

Toż znaczą tęgie wiatry, które pospolicie wicherami zow-
przypadające, i które się do koła kręcą, proch, siemę, i infze le-
porywają, pioruny zaraz za sobą i dżdże ciągną na Wiosnę, i
czas Jesieni.

Gdy wiele grzmotów na początku Wiosny, Lata i Jesieni
te niepogody, z gwałtownemi wiatrami następować zwykły be-
A potym większe i dłuższe niepogody, im częściej i bardziej
obłokach tykane i grzmoty.

Jeśli się po pogodzie tęcza na powietrzu ukaże z czarnem,
przez kilka dni potym deszcz trwa.

Jeśli się tęcza na Zachod Słońca, gdy Słońce zachodzi, uk-
i deszcz znaczy względem czasu.

Długo trwający zachodni wiatr, pospolicie dżdżem się ko-
teższy wiatr, tym większy i dłuższy trwający deszcz przynosi.

Po długo trwających i zbytceżnie gorących suszach, wiel-
trwające dżdże imokra przychodzi.

Znaki Dżdzu po Wodzie.

Jeśli rosa nieupadnie, a zwłaszcza kiedy wiatru niemaż, co-
ziemię, ofobliwie pod czas Pełni, następuie deszcz, pod czas i w

Bańki które się na wodzie czynią, jeśli wielkie i długo trwa
i długo trwający deszcz, w ziemię wsiąknie bez wiatru, i nad zw-
gle mokry czas nastąpi.

Cicha i stojąca woda, jeśli się nad zwyczaj swóy zgrzeie, b-
Słonecznego: groź niepogodami, choć czasem nie zaraz przypad-

Gdy się rosa po drzewach, po ścianach, i innych iakichkol-
czach wieszka kroplami: deszcz znaczy.

Jeśli się Morsie zburza pod czas cichego czasu: często deszcz
da. Toż znaczy, jeśli piana się morska nad zwyczaj swóy roz-
wały tego belkocia, i nad względ ludzki wysychają po dżdżu potym

Gdy żaby narzyt i ustawicznie krzeczają, wzręczają, wyjąwszy
początek, zawlze deszcz opowiadają.

Ryby gdy często wyskakują nad wodę, pod czas pogody, to
chciały latać, dżdżowi się przybliżemu radują.

iektó-

Miey Kometach

nia. Ta

ty dzień by Niebo

Jeśli e się zda:

Jeśli, po sobie

znakiem ich miey-

Jeśli Mi

Jeśli m przyczyn-

wzręczanie nad przy-

bez wicherzeńia

Też

kuba dro się i sze-

długo trwa pułno-

i ostre cz seach.

Biał

rzadko r

Jeśli

nizszeją

Jeśli

zwłaczcz

Jeśli

czor, pog

Jeśli

w pogod

Jeśli

by się w

Jeśli

pośrzedk

Jeśli

Jeśli

To

Mg

godę.

Gdy

godzie

Idą w pole, i dąy w kopy snopy znie.
Jagody, sliwy, jabłka z drzew obiera Wrony,
Wino tłoczy, tyż wien następuie J. J. J.
Gdy Październik wyda z konopi Październik
Kądział sobie goz Gospodyni skora.
Listopad sady z liści diera i lasy,
Lecz orax Złotoc na potomne czaży.
Grudzień z gruba brze ostromrozne drogi,
Wieprze bnie, a wozi dla domowcy trogi

OWINANS ROBOT.

Święty Grzegorz gdi z wrox z ziemi ustępuie,
Pogrzedach wskroś sady sprawnych rozryje
Benedykt w pole z Grm. Woyciech z Owsen rzi
Marek ze Lnem Fap Tatarke wywiezi
Święty Krzyż Owce żyje a Jan trawę kosi,
Jakub bierze gula, i przepiórkę pidi
Bartłomiej, a Matez Chwał z tyżek odzie
A Michał od rplek one plastry wybida
Siena Matka iuz te fac żytko zimowe,
Jadwiga rzepe nie, a Tamasz domowc.
Kole tuste kwiczoły, dowy do budynku,
Rąbie drzewo, żyje to od nas w upominku

WZCZBA WIETSKA

W Święty Paweł, P. Patel do sąsiada swęz,
Mowil, że to towa g Nanka moiego.
Gdy dzisłay wiatr bęje wal, iuz woyna gta
Gdy chmury wie zbrukają, zaraza moze
Jeśli śnieg lub deszcz spadnie, dobre urodzic
Obiecaie pogoda pokou znak daie,
Gdy w Misopusty wazy bez śniegu panui

Wina Mało, i chleba mało obiecują.
Jesli o Świętym Pietrze, wstyn ciepło plizy,
Do Wielkiej Nocy zimnizay siza przedtuzy,
Gdy Maciey Święty lodu co wiek nie stopi.
Będa dluga chuchali w imie rzecze chlopi.
Marzec suchy, w deszcze Kociu gdy bogaty bynas
Maj zaś chłodny, w urzay Rok taki optywa.
Święty Chrzciciel gdy deszcz hojnie skropi pole,
Nie nadgrodzi nie plodu praty chlopom role.
Jakubowa Wila iesli jest podna,
Będzie chleb, tak nam tcy, nadzicia swobodna,
Gdy w pogodę do Niiba Irya wstepuie,
Wina Węgrom obfite siza obiccuie,
Marcin Święty bez gest na ego nauczy,
Iesli deszcz czysty, zin zefstatek dokuczny,
Iesli ia nie pogodny, micy ny nadzieie,
Suchy mroz, mokrych wogow za szyie niezicie
Iesli pola zielone, gdy sie Cystus Rodzi,
Gdy powstanie, kolacz snieg z mrozem pra-fekolzi.
Gdy w plynę sian Iezus sa odzi sie w sietec,
Bęzie sly dobrze dzial zefrosny sie dziecie
Snieg w Święto Narodzeni gdy sady spadme,
Kwitnaci będa obficie, praftak to zgadnie.
Iesli d. s. w Wielki piqt na pola sie zlicie,
Trwoży z soba Gaspary, który zyto sice.
We Srzode po kolaczach g. z. zakuka,
I z nas wicy mrozci Zima nie ofzuka.
W tenże dzien iesli d. s. opódeze doliny,
Ze mleka siza będzie, i tke nowiny.
Tak Pan Paweł p. p. wiedz, Toworzysze mili,
Irawda li to, czyli ni oé tak mowili.

K O N I E C

*KSIĘC
ANTYK

7.500

Nr 782